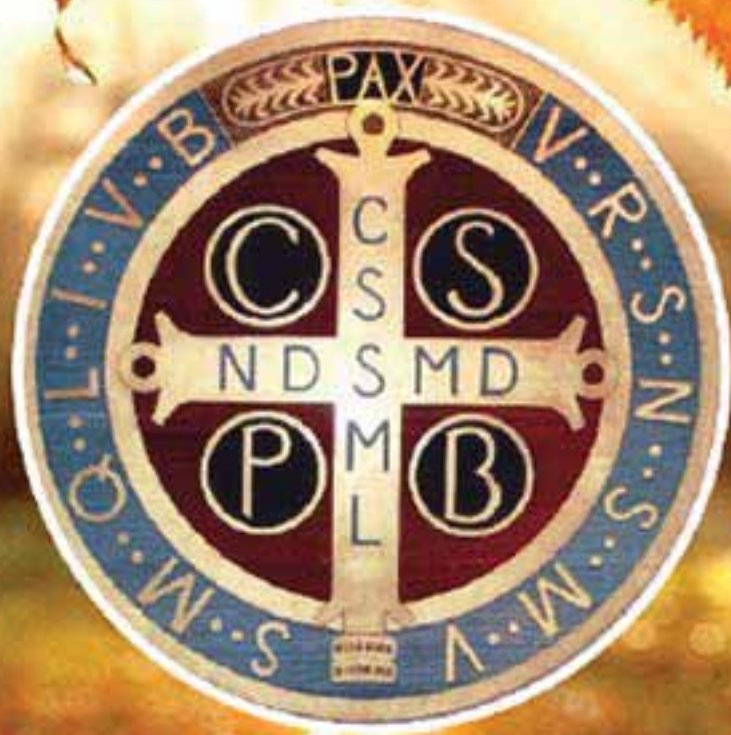

Flori de erin

Revistă de spiritualitate creștină | Anul XV (serie nouă) nr. 3 (56) | Septembrie 2015

„Exorcism”

În numărul următor (decembrie 2015)

*„Moise, conducător,
prefet și legiuitor”*

„Îmi doresc ca noi toți, după aceste zile de har, să avem curajul – chiar curajul – de a umbla în prezența Domnului, cu Crucea Domnului; de a construi Biserica pe Sângele Domnului, care a fost vărsat pe Cruce, și să mărturisim unica mărime: Cristos Răstignit. În acest fel, Biserica va merge înainte. Speranța mea pentru noi toți este ca Spiritul Sfânt, prin rugăciunea Fecioarei Maria, Maica noastră, să ne acorde acest har: de a umbla, de a construi, de a-l mărturisi pe Isus Cristos Răstignit. Așa să fie.”

Papa Francisc

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncul Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutremânt sufletesc tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Acestea noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul “flori de crin” va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației.

Pr. Romul POP

CUPRINSUL

Editorial	ROMUL POP	Despre Exorcism	3
Teologie	***	Exorcism	4
	IOAN MĂGERUȘAN	Fecioara Maria, Mama persoanelor consacrate	9
Memoria activă	***	Barbul Ioan	12
	CRISTIAN LASLO	Valentin Boșca, fiu de preot greco-catolic	13
Sinaxar	CRISTIAN LASLO	Sfântul Ieronim	17
Amvon	VALENTIN TEGZEȘ	Vindecarea	21
Pilde și Învățăături	***	Blaise Pascal	25
Lumea în care trăim	***	Laudato Si'	26
	IOANA GALE	Grest 2015	28
	NICOLAE BODEA	Pelerinajul Șimleu-Silvaniei - Sighetu-Marmației	29
	***	Logo Radio Maria	31

Apare trimestrial cu binecuvântarea P.S. Episcop Dr. Virgil BERCEA (ca supliment al revistei eparhiale *Vestitorul*, ISSN 1454-8526), editată de Vicariatul Silvaniei – Vicar Foraneu Pr. Gheorghe ȚURCAȘ

Redactor fondator al noii serii: Pr. Romul POP (0751.241.063; romul_pop@yahoo.com)

Redactor șef: Pr. Cristian BORZ (0260.678.956)

Redactori: Pr. Prot. Nicolae BODEA, Ing. Teodor POCOLA (0741.091.253)

Tehnoredactor: Pr. Cristian LASLO, e-mail: cristian@egco.ro

Abonamente: (15 RON/an) Str. Libertății, Bl. L40, sc. C, ap. 12,

Șimleu-Silvaniei, Jud. Sălaj; e-mail: floridecrin@yahoo.com

Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al

Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei,

RO49 RZBR 0000 0600 0392 3258 Raiffeisen Bank

EDITORIAL

DESPRE EXORCISM

Exorcismul, una din temele care preocupă oamenii tuturor vremurilor, trebuie abordat în termeni aproape tehnici, pentru a nu se spori încărcătura de mister și de angoasă, ci pentru ca fiecare dintre noi să înțeleagă ce se poate face, când se poate face și cât de puternic este numele lui Iisus.

Cuvântul biblic „*exorkizo*” însemnează: *a conjura, a lega prin jurământ*. Prin exorcism se înțelege o conjurare a forțelor malefice, demonice, pentru a părăsi o persoană, un loc sau un lucru și pentru a le lăsa pe acestea libere din influența nefastă.

Învățătura despre exorcism stă în legătură cu doctrina despre urmările păcatului strămoșesc precum și cu influența și stăpânirea pe care Cel Rău a avut-o și o are asupra oamenilor și lucrurilor în urma căderii omului în păcat.

Forțele malefice, demonice, exercită asupra omului și a naturii o anumită influență, creând stări de obsesie, de chinuire și chiar de posedare. De aceea, oamenii din toate timpurile au căutat eliberarea de sub această stăpânire. Practicile magice din religiile păgâne pre-creștine nu căutau, în esență, altceva decât eliberarea omului din ghearele forței malefice. Aceste practici, însă, nu aveau un izvor real al puterii de alungare a spiritului rău, de aceea erau iluzorii și înșelătoare. Doar prin întruparea Logosului divin, prin venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu, Cel de o ființă cu Tatăl, Creatorul omului și al universului, lupta cu Satana a devenit reală, efectivă și cu sorți de izbândă. Iisus Cristos a biruit ispitirile Satanei în pustia Carantaniei (Mt. 4, 1-11) și a *eliberat suflete damnate*; sfintele evanghelii consemnează câteva cazuri concrete: demonizatul din Capernaum (Mc. 1, 21-28), un posedat orb și mut (Mt. 12, 22-23), demonizatul din Gadara (Mt. 8, 28-34), posedatul mut (Mt. 9, 32-34), fiica unei cananeence (Mt. 15, 21-28), tânărul lunatic (Lc. 9, 37-44) și femeia gârbovă (Lc. 13, 10-17).

Iisus Cristos a dat și celor 12 Apostoli, *puterea de a alunga spiritele rele din oameni*: „*Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma*” (Lc. 10, 19). Constatând această putere în lucrarea lor, la întoarcerea dintr-o misiune, apostolii îi spun cu bucurie: „*Doamne, și dracii ni se supun în numele Tău*”. Puterea exorcizării, dată de Iisus apostolilor,

au exercitat-o și după înălțarea Domnului la Ceruri, în comunitățile întemeiate în Ierusalim (Fap. 5, 12, 16), în Samaria (Fap. 8, 7), în Efes (Fap. 19, 12) etc.

În perioada post-apostolică, exorcizarea se practica, la început, public, atât de către clerici, cât și de către laici sub formă de harismă sau dar al Spiritului Sfânt. Despre existența acestei efuziuni excepționale a Spiritului Sfânt - o adevărată ploaie cerească a darurilor supranaturale, care se făceau prin apostoli, profeți, dascăli, taumaturgi, vorbitori în limbi și exorciști - și despre lucrarea ce se săvârșea prin persoanele harismatice aflăm mărturie atât în Sfânta Scriptură, cât și în scrierile creștine din primele veacuri. Cel mai de seamă apologet creștin al secolului II, Iustin Martirul, zice, în *Dialogul cu Trifon* cap. XXX, că exorcismele „*se întemeiază pe puterea Numelui lui Iisus, de care și demonii tremură, ei care sunt blestemați cu Numele lui Iisus Cristos, Cel răstignit sub Pilat din Pont... iar din aceasta tuturor le este vădit că Părintele I-a dat Lui o putere atât de mare încât și demonii să se supună numelui Lui*”. Despre puterea numelui lui Iisus și despre invocarea acestui Nume în acțiunea de alungare a spiritelor necurate din oameni, au lăsat mărturie, în secolele următoare: Origen (*Contra Celsus* 1, 6), Ioan Gură-de aur (*De laudibus Pauli, horn. 4*), Chiril al Ierusalimului (P.G. XXIII, 773-776), Ipolit (*Canon arab, 10, 19*) și Augustin (cf. Van-Espen, *Jus Eccl. Univ.*, 11, 14) care confirmă că, paralel cu dezvoltarea catehumenatului, exorcismele se rosteau tuturor celor ce veneau spre botez, nu numai celor posedați de spiritele rele.

De la ei avem și consemnarea părților componente ale exorcismelor: rugăciunea, invocarea numelui lui Iisus, suflarea, conjurarea demonului și însemnarea cu semnul sfintei cruci.

De asemenea, găsim consemnate și rugăciuni pentru sfințirea lucrurilor din natură, ca: apa, sarea și untdelemnul, pentru scoaterea lor de sub stăpânirea duhurilor rele, înainte de a se da oamenilor spre folosință.

Perpetuându-se până în zilele noastre, în Biserică, exorcizarea se practică:

1. Asupra tuturor celor ce vin la Botez, adulți sau copii, pentru alungarea din sufletul celui nebotezat (născut cu povara păcatului strămoșesc), a „*tot spiritul rău și necurat, care*

se ascunde și se încuibează în inima lui: spiritul înșelăciunii și al răutății, spiritul slujirii idolești și a toată lăcomia, spiritul minciunii și a toată necurăția, ce se lucrează după îndemnurile diavolului...”.

2. Asupra lucrurilor și locurilor infestate de forțe malefice. După rânduielile consemnate în cărțile de ritual.

3. Asupra bolnavilor stăpâniți de duhuri necurate, în cazul cărora, practic, se procedează așa:

După ce medicul opinează că este vorba de caz care iese de sub competența științei medicale, sau manifestările bolnavului sunt evident specifice, toți cei care vor să ajute la salvarea aceluia suflet, după zile de post, rugăciune și milostenii, spovedanie și cuminecare, participă, cu el, la Liturghie și la Maslu, apoi, episcopul sau preotul citește, cu crucea în mână, rugăciunile de exorcizare pe care le avem în Biserică din zorii creștinismului, numite în cărțile noastre vechi „molitvele, adică exorcismii marelui Vasile la toată neputința și pentru cei ce pățimesc de la diavol”.

În Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, „preoții numai cu permisiunea specială obținută în scris de la Episcopul diecezan sunt îndreptățiți a citi exorcismele asupra persoanelor infestate de diavolul... ca nu cumva preoți neprevăzători ori neexperți citind exorcisme asupra persoanelor ori lucrurilor neinfestate de spiritul necurat, ori în timp, loc și alte împrejurări nepotrivite, să dea prilej la scandal și să întrețină superstiții între credincioși” (dr. Izidor Marcu, *Teologia pastorală*, II, 539).

În Biserica Romano-Catolică sunt

exorciști numiți (actualmente în dieceza de Roma funcționând șase exorciști numiți de cardinalul vicar), aceștia formând „Asociația Internațională a Exorciștilor”. Președintele onorific al A.I.E., părintele Gabrielle Amorth, se destăinuia: „Eu vorbesc cu diavolul în fiecare zi. Îi vorbesc în latină, iar el răspunde în italiană. Mă lupt cu el, zi de zi, de 14 ani. Eu am făcut numeroase exorcisme. Uneori acestea durează câteva minute, alteori mai multe ore. Este o muncă foarte dură. Există numeroase forme de posesie. Diavolului nu-i place să fie descoperit; astfel că există oameni posedați care reușesc să ascundă asta. Esențialul este să nu se confunde posesia diabolică cu o boală obișnuită. Ceea ce manifestă posesia este aversiunea față de Sfântul Sacrament și de toate lucrurile sfinte. Când sunt binecuvântați, posedații devin furioși. În fața crucifixului, sunt supuși. Părerea mea este că trebuie să-i primim și să-i exorcizăm pe toți cei care ne solicită, căci pot spune din experiența mea, că cei care erau posedați se vindecau, iar cei care erau bolnavi, rămâneau bolnavi, deci se adresau în continuare doctorilor” (Feu et Lumière nr. 219; cf. *Regina Pacis*, 60/2003, p. 4).

Rațiunea existenței exorcismului și a săvârșitorilor lui stă, pe de o parte, în necesitatea eliberării sufletelor de sub stăpânirea duhului rău, care a primit putere asupra lumii prin neascultarea protopărinților și, pe de altă parte, în darul și puterea pe care Mântuitorul Iisus Cristos a dat-o Apostolilor și celor ce cred în El, exorcismul fiind o metodă terapeutică supranaturală.

Pr. Romul POP

TEOLOGIE

EXORCISM

Matei 8, 28-34

Centrul primelor 8 capitole este discursul de pe munte, în care Isus exprimă ceea ce El face. Așadar discursul de pe munte nu este o datorie (trebuie să facem așa), ci este un dar. Nu e o lege, ci e Evanghelie: arată ceea ce Domnul face pentru noi și ne dăruiește.

Imediat după discursul de pe munte, în care Isus proclamă fraternitatea și faptul că suntem fii, El săvârșește vindecări care ne fac fii și frați.

Toate aceste aspecte sunt cuprinse

între Mt. 4, 23 care spune „Isus mergea, învățând, predicând Evanghelia și vindecând tot răul”, și sfârșitul cap. 9, după cele 10 minuni, unde se repetă că „Isus învață și vindecă orice boală”. Cu alte cuvinte, *Cuvântul Său vindecă bolile noastre*.

În ultima cateheză ne-am oprit la traversarea mării: Isus îi invită pe discipoli să meargă de cealaltă parte. *Întreaga noastră viață este o trecere de cealaltă parte, în cer*. În mijloc se află „marea” (pericolul) care vrea să ne înghită, adică moartea.

Am văzut cum Isus, care doarme, se

trezește și exorcizează marea, abisul. Isus care moare și învie, stă cu noi în barca noastră, ne eliberează de această frică de abis, deoarece deja în abis se află El.

Am interpretat *marea care dorea să înghită barca discipolilor*, îi amenința și le crea frică. Acum vom interpreta „*răul care se sfârșește în mare*”. *Răul cade în mare și nu uceniciei.*

E un exorcism. Exorcismele sunt o parte esențială din activitatea lui Isus. În ce constă exorcismul? În a fi eliberați de spiritul răului. Spiritul răului începe odată cu minciuna lui Adam – prezentă în noi toți – aceea de a nu-L cunoaște pe Dumnezeu ca fiind iubire infinită pentru noi.

Această minciună ne face să nu ne încredem în El, și neîncrederea în Izvorul vieții noastre ne generează frică, ne face să fugim de Viață, de El. Apoi frica ne face să facem tocmai lucrurile pe care le temem: tot rău îl săvârșim datorită acestei minciuni, neîncrederi, frici.

Întreaga Evanghelie este un exorcism, deoarece ne vestește adevărul că suntem fii și că Dumnezeu ne iubește astfel încât să nu ne fie teamă, să nu fim neîncrezători, ci să dobândim acel adevăr care ne face liberi.

În aceste exorcism notăm prezența obsesiilor din îndrăciți, din posedăți. Într-o anume măsură, cu toții suntem obsedați. Toți avem obsesiile noastre, adică trăim cu fricile și neîncrederea noastră. Mai mult, tocmai frica de moarte dictează fiecare acțiune a noastră. Primul lucru la care mă gândesc, este cum să mă salvez. Această frică este aceea care ne face să fim egoiști și să facem răul.

Este just să avem această frică: dar un lucru este să ne fie frică și un alt lucru este să fim dominați de frică.

Când ai teamă, tu poți să o controlezi și să o domini, și întreaga noastră viață este un control al fricii care este contrarul credinței. Credința și frica stau împreună dar sunt opuse: ceea ce este dat uneia este sustras alteia. Numai la urmă vom vedea clar și credința va fi totală.

Aici și acum lupta noastră este între credință și neîncredere; între frică și speranță, între angoasă, întristare și bucuria reînținerii acasă. Este lupta trecerii în cealaltă viață.

În această luptă noi avem puterea Cuvântului adevărului care săvârșește în noi exorcismul. Exorcismul este ceva foarte serios, căci la fel ca întunericul, el există. Și unde intră lumina, întunericul dispăre. Minciuna există,

dar unde intră adevărul dispăre minciuna. Noaptea există, frica există, unde intră soarele și încrederea dispăre frica, neîncrederea și întunericul. Întreaga noastră viață este o luptă în acest sens.

Evanghelia este acel început de lumină, de viață (Domnul care doarme se re-trezește) care exorcizează fricile noastre, și ne ajută să-L întâlnim pe El peste tot.

Exorcismul povestește o experiență pe care și noi o trăim. Impactul cu prezența Domnului, cu Cuvântul Său pe care-L ascultăm, trezește în noi reacții.

Cuvântul lui Dumnezeu nu se ascultă ca fiind o știre oarecare, ci acest Cuvânt atinge inima noastră, ne interoghează, ne consolează, dar ne poate și răvăși. Nu ne lasă indiferenți.

Exorcismul este apariția puterii și adevărului Cuvântului care este Isus ca răspuns la temerile noastre.

În Matei avem 2 îndrăciți și doi orbi, iar în Marcu numai câte unul. *Cine este acesta al doilea?* Aceasta este întrebarea lui Matei. Este cititorul, auditorul.

Matei înmulțește intenționat bolnavii pentru a face aluzie la ceva precis, adică „*Eu care citesc, sunt al doilea, care fac aceeași experiență a primului*”.

Sunt 2 îndrăciți, posedăți vizibil de rău. Și răul îi face să locuiască în cimitire. Prima însușire a răului este aceea că ne face să locuim în mormânt, adică în moarte.

Cuvântul „*mormânt*” în limba greacă – *mnemeion* – are aceeași rădăcină a cuvântului *memorie, soartă, moarte*. Cu alte cuvinte, răul ne face să locuim în „*amintirea morții*” (cu frica de moarte). Și „*amintirea morții*” devine principiul vieții noastre. Suntem sclavi și obsedați de moarte.

Care e singura certitudine pe care omul o are? Este amintirea morții. Toți suntem posedăți de această amintire. Este inutil să o alungăm din două motive: *faptul că știm că suntem muritori ne face oameni*, dacă nu, unul se crede nemuritor și devine foarte periculos. *În al doilea rând noi protestăm împotriva acestei conștiințe*. Dacă eu ignor această conștiință, nu-mi rămâne altceva decât teamă, angoasă, neliniște. De fapt, eu trebuie să aflu răspunsul corect acestei amintiri de moarte. Evanghelia este în mod esențial răspunsul dat amintirii morții prin amintirea vieții, a învierii. Deci este fundamentală această luptă.

Moartea – așa cum noi o trăim – este ultimul rezultat al răului. Dacă nu ar fi existat păcatul, moartea nu ar fi un rău. E

adevărat că suntem muritori, dar viața nu se termină, sfârșitul meu nu este sfârșitul, ci e comuniunea cu Începutul meu. La fel cum limita mea este comuniunea cu celălalt, dar nu este sfârșitul meu. Numai dacă eu mă apăr de altul, îl agresez, atunci limita mea – pe care trebuie să o apăr cu orice preț – este sfârșitul meu.

Modul apăsător, înfricat cu care noi trăim moartea se datorează minciunii că nu știm că venim de la Dumnezeu și că ne întorcem la El. Atunci devine obsesie (*nevroză, psihoză*) și noi suntem stăpâniți de această amintire a morții.

Este interesant că „*îndrăcitul fuge la Isus*”. La fel cum fluturile fuge către lumină și se arde. Puterea luminii, a lui Cristos este irezistibilă. *Răul nu este puternic...* Totuși acest rău era atât de puternic și furios, încât nimeni nu trece prin acel loc, prin care toți trebuie să trecem.

Marcu spune că se lovea cu pietre și-i amenința pe toți cei care treceau. Cu alte cuvinte, răul este auto-lezionist și apoi îi terorizează pe alții. Și adaugă că „*era de nestăpănit*”. Deși era legat în lanțuri, el le rupea. Este un rău care nu poate fi stăpănit. Isus îl întreabă „*cum te numești?*” „*Legiune*”. E un rău bine organizat – o legiune – și multiplu, în sensul că el creează multe dezbinări. Răul este ruptura unității.

Versetul descrie starea prezentă în fiecare dintre noi. Adică, noi trăim cu această amintire. Suntem furioși, cine mai mult, cine mai puțin. Ne facem rău nouă și altora, și nu putem face altceva decât să trăim această amintire, într-un fel sau altul.

Ce se întâmplă în prezența Domnului?

Înainte Domnului, înaintea Cuvântului Său, reacția răului e: „*Ce este între mine și tine?*” „*Nimic*”. E o reacție care arată că Isus și răul nu au nimic în comun.

Poate că vi se întâmplă atunci când citiți Evanghelia să spuneți: „*Da. E frumoasă această învățătură, dar nu e pentru mine. E pentru altcineva. Mai mult, pe mine mă neliniștește acest text. Să mă lase în pace. Eu sunt făcut așa*”. Deci nu doar o reacție de înstrăinare, ci ostilitate.

Răul nu rămâne ascuns, nu poate să rămână ascuns, ci este demascat. *Prezența acestei lumini intense demască întinericul.*

„*Răul meu îl am, îl cunosc și mi-l țin. Acesta ce vrea?*”. Adică avem o legătură, o conviețuire cu răul nostru, și aceasta este adevăratul rău. Adică ne identificăm cu răul. „*Ai venit să ne chinuiești?*”.

Într-un fel e adevărat. Un om suferă când e stăpănit de rău, dar zice că el în ciuda suferinței sale a aflat un anume echilibru. Suferința mea o cunosc, o gestionez, îmi tratez bine boala... adică eu vreau să mi-o țin. În general tratăm bine bolile noastre fizice, dar nu și cele spirituale...

Aici există ceva atât de puternic încât numai vag intuiești că ar putea fi vindecat, iar prin vindecare s-ar crea o identitate nouă: vindecarea s-ar înfăptui printr-un prea mare cutremur...

Exorcismele se săvârșesc întotdeauna într-o mare agitație. Pare sfârșitul lumii dar, de fapt, omului nu i se întâmplă nimic rău, *ci imediat se va simți mai bine...* Evanghelia vorbește de strigăte, urlete... Dar, la urmă, omul se simte mai bine. Așadar, *răul opune rezistență.*

Răul intuiește în mod corect binele: „*Tu ești Fiul lui Dumnezeu*”. Singurii care cunosc cine e Isus sunt îndrăciții: „*Fiul lui Dumnezeu*”. *Există o credință diabolică, care este credința medie a credinciosului, care știe că Isus este Fiul lui Dumnezeu...* Și dracii știu acest lucru, mai bine decât noi ... Dar ce înseamnă pentru mine că Isus e Fiul lui Dumnezeu? Îl iubesc, Îl trăiesc? *Problema constă că există o credință care le știe pe toate, dar nu experimentează nimic.*

A ști, fără a experimenta, este ca și cum o persoană care moare de foame doar ar descrie un ospăț minunat și abundent în mâncăruri. Este pedeapsa „*chinului*”. Știe ceea ce-i lipsește, dar atât. Și este un adevărat chin.

De multe ori când citim evanghelia suntem ispitiți să experimentăm „*pedeapsa chinului*”. Adică să reacționăm: „*Eu sunt diferit. Nu e pentru mine. Ce am eu de a face cu Evanghelia?*”. „*Ai venit să ne chinuiești?*” ... „*Înainte de sfârșit?*”. Cel puțin lasă-mă în pace să trăiesc cum vreau acești 70 sau 80 de ani care-mi rămân... Oricum știu că pierd... Dar cel puțin lasă-mi acest interval de timp. *Acest îndrăcit este foarte uman, la fel ca toți îndrăciții.*

Înainte Cuvântului simțim o reacție de ostilitate, simțim că nu ne privește, că ne este străin. Dacă Cuvântul răsună în urechile noastre, în noi se mișcă ceva. Simțim o anume neliniște, tulburare, grijă... Deoarece și în noi există o anume „*umbră*”, ne lipsește o totală libertate pe care am vrea să o avem.

Cuvântul lui Dumnezeu prin lumina și libertatea Sa face să se nască în noi o anume neliniște. Dacă ni se întâmplă un asemenea

lucru, trebuie să stăm liniștiți, deoarece înțelegem că ne aflăm înaintea Cuvântului lui Dumnezeu.

Acești 2 îndrăciți ies din cimitir „și-I fug în întâmpinare”. Deci avem o atracție. Urmată de o repulsie: „Ai venit să ne chinuiești?”. Este raportul nostru ambiguu cu Cuvântul: de atracție și imediat de apărare. Adică răul din noi, înaintea luminii se apără. Dar pentru că suntem făcuți pentru această lumină, noi ieșim în întâmpinarea luminii. E o luptă inevitabilă... Dorință și teamă... Atracție și teroare...

De o parte se află atracția pentru adevărul și lumina pentru care suntem făcuți, de altă parte se află repulsia răului în noi care se apără. Și acest lucru e prezent mereu. Și e o luptă. Pare mai ușor să renunțăm la luptă și să stăm într-o stare de rău. Dar această atitudine este un rău al întristării. Trebuie să depășim această luptă cu ajutorul *regulilor discernământului*... Așadar să ne dăm seama, să deosebim, să favorizăm binele și să eliminăm răul din noi.

Noi preferăm mereu starea de dezordine, confuzie. Și într-un climat de confuzie, ce face un om? Nimic. Deoarece se simte mai bine cu o idee greșită decât cu o idee care poate fi bună sau greșită. În acest caz din urmă omul este confuz, suferă. Ne pare mai ușor să fim lăsați în pace cu ideile noastre greșite... Dar, NU! Trebuie ca în mijlocul acestei confuzii să vedem clar. Acesta e începutul vindecării.

Demonii se roagă la fel cum apoi se vor ruga locuitorii orașului, cerându-i lui Isus să plece de la ei.

Acest stil amintește de multe rugăciuni de ale noastre. „Ne rugăm Domnului să facă voia «noastră»;... să ne apere în starea de rău, și nu să ne ferească de rău; să ne lase să trăim, sau cel puțin să supraviețuim...”. Toate aceste rugăciuni sunt foarte „umane”. De ce Isus îi zice lui Petru: „Înapoia mea satană”? Pentru că el gândește la fel ca oamenii, foarte uman, adică diabolic. Adică gândirea ta este cea a omului care trăiește cu amintirea, cu frica mormântului, a morții. „Satanic” nu în sensul pe care noi îl cunoaștem, ci în sensul de „uman”, „prea uman”.

Pentru Israel porcii reprezintă păgânii, infidelii. În noi se află mereu „o turmă de porci”, o zonă de infidelitate. În noi, în această zonă locuiește dușmanul, mai înainte de a cădea în mare. Tocmai zona noastră de infidelitate trebuie să fie locuită de adevăr, de credință, de încredere. Și tocmai această zonă se răzvrătește. Ar vrea să fie o rezervă.

Noi avem de fapt două vieți: o viață bună când participăm la cateheză, la liturghia duminicală; și o alta care este „turma de porci” care trăiește pe cont propriu. În această a doua viață, te rugăm să ne lași în pace... Avem aceste zone de infidelitate și tocmai în aceste zone trebuie să intre victoria luminii.

Răul se simte condamnat, dar cere un fel de amânare a condamnării definitive.

Isus a biruit răul în mod radical, dar vrea să ne facă să fim solidari în această victorie a Sa în lupta cu răul. Din această cauză și noi trebuie să combatem „rămășițele” răului din jurul nostru. Să combatem acest rău care, deși este deja biruit, încă nu este în totalitate eliminat. La urmă va fi biruit în mod total, va cădea... Este minunat că Domnul ne cheamă să-I fim coechipieri în lupta împotriva răului.

Marea care dorea să-i înghită pe discipoli, observăm că acum înghite răul.

Scena porcilor care cad în mare, în abis și se îneacă, este o anticipație a victoriei finale, când porcii noștri, zonele noastre de infidelitate, se vor scufunda, adică și ele vor fi botezate. Răul va muri în totalitate și noi vom trăi în perfectă libertate. Dar acum trăim mereu la jumătatea pantei.

Este interesantă povestirea faptelor care deja s-au întâmplat, adică faptul că deja s-a precipitat în mare și a pierit. Este prevestirea victoriei definitive. Iar cine știe că va câștiga, deja se află la un bun nivel. Căci răul ne domină cu fatalitatea sa spunându-ne „Tu pierzi”. Însă nu este adevărat. Răul e mai slab decât noi: suntem fiii lui Dumnezeu! Și, prin credință, noi avem puterea lui Dumnezeu.

Numai frica ne face rău! Prin urmare, cunoașterea că victoria ne este deja acordată reprezintă puterea noastră împotriva răului. Noi biruim, chiar dacă acum încă ne aflăm la jumătatea pantei.

Perspectiva e triplă:

Un om gândește că totul s-a sfârșit. Va fi tot mai rău. Este perspectiva catastrofală. Sau perspectiva ar putea fi de absolută incertitudine: nu știu cum se va sfârși... *Perspectiva însă pe care o oferă Evanghelia* – vestea bună – este că răul se termină! Răul deja este terminat. Din această perspectivă poți înfrunta acel rest de rău care încă există... Răul e deja biruit de Domnul care „a dormit și s-a trezit”. Încă mai există răul, ne deranjează, ne face să suferim, dar noi vom birui, nu vom pierde.

Acești „păzitori” sunt „păstori”. Păstorii sunt o figură frumoasă. Dar sunt păstori „de

porci". Și ei merg în misiune să vestească orașului și tot orașul iese în întâmpinarea lui Isus. E interesant.

Păzitorii corespund *celui de al doilea posedat* care-l roagă pe Isus să plece și să-l lase să stea în pace acolo unde sunt. Adică corespund nouă cititorilor, care am văzut ceea ce Domnul face și spunem: „*Te rog să nu faci și cu mine așa, ci du-te de la mine*”.

Deci acești păzitori îi cunoaștem. Ei știu ce s-a întâmplat. Vestesc. Tot orașul iese înaintea lui Isus și văzându-L îl roagă... pleacă de la noi. *Această rugăciune a noastră ne face să fim al doilea îndrăcit*. Dar în șoaptă... Fără multe strigăte. „*Pleacă acum. Poate că voi decide altceva săptămâna viitoare*”... *Această amânare a prezenței Sale și a acțiunii Sale în viața noastră este diabolică*. Este acțiunea diabolică în noi, este zona de infidelitate care încă rămâne în noi și unde încă locuiesc demonii, adică porcii. *Această zonă este semnul infidelității și se află în fiecare dintre noi și trebuie să fie biruită de Cuvânt*.

Oricum, deja este sigură victoria: porcii cad în mare... Așteaptă doar consensul nostru.

Isus în mod discret pleacă, deoarece ne respectă. Prin urmare este un exorcism care mereu rămâne în suspensie. E în joc libertatea noastră de a spune: „*vino sau pleacă de la noi*”.

Am văzut că există o noutate, adică noi suntem eliberați de rău. *Îndrăcitul nu e unul ci doi, deci ceea ce lui i s-a întâmplat li se poate întâmpla și altora...* „*Da, dar încă nu-i momentul, încă mă interesează acești porci... Aceste zone sunt ale mele... Înțeleg că sunt un rău și că îmi fac rău, dar lasă-mi-le încă pentru puțin timp...*”. După cum notați, răul este mereu foarte uman.

Isus este și mai uman. Pleacă, dar ne-a dăruit o nouă posibilitate care ne dă încredere și speranță. Trebuie numai să luptăm împotriva zonelor surde care încă există în noi și rezistă pentru că se tem că ne vor pierde. *În realitate pierde răul, dar câștigăm noi*. Acest lucru reiese clar din acest episod.

În *Marcu* apoi se spune că acest om care era gol și se lovea, la urmă era șezut, îmbrăcat și sănătos mintal. Și-i cere lui Isus să stea cu El, dar Isus îl trimite în misiune: „*Mergi și vestește ceea ce Domnul a făcut pentru tine*”. El este primul evanghelizator. Adică, liber de spiritul răului, în sfârșit sănătos mintal, poate vesti experiența sa de milă primită de la Domnul.

Dracii l-au rugat pe Isus să nu-i alunge din acel loc, acești orașeni îl roagă pe Isus

să plece El. Este prima întâlnire-luptă a lui Isus cu răul. Avem un bun rezultat, dar mai rămâne de biruit o rămășiță a răului. Acest lucru e clar pentru că Matei a pus doi îndrăciți și primul deja e liber. Deci victoria asupra răului deja s-a produs și această victorie e promisă tuturor.

„*Al doilea*” înseamnă că această luptă e deschisă pentru fiecare dintre noi și este mereu la jumătatea drumului. În noi conviețuiesc credința și necredința; încrederea și frica; ceea ce are una nu are alta și *sensul credinței noastre este ca încrederea să domine întreaga frică și necredință; ca adevărul să ne elibereze în totalitate de întuneric astfel încât să fim oameni perfect liberi*.

Dar acesta este parcursul, lupta întregii vieți... Nu e ceva de moment. De aceea rămâne o luptă deschisă și nu pentru că Isus ar spune că nu mai e capabil să acționeze ca în trecut și atunci „*mă retrag, mi întăresc puterile și reatac*”. Nu! Isus se retrage pentru că, deja este prezent în mod constant, deja a biruit răul. Dar urmează parcursul întregii noastre vieți care va fi această progresivă iluminare, eliberare de rău.

Cum se poate citi Scriptura: primul lucru este acela de a mânca (ia cartea și mănâncă), adică a asculta ce spune; apoi este rumegarea, adică memoria își amintește Cuvântul și-l duce la inimă. Este o lucrare lungă și importantă pentru că omul trăiește din ceea ce are în memorie, deci a rumega este important căci altfel Cuvântul dispare, pleacă... Apoi avem *digerarea* care e meditarea, adică digeri, înțelegi. Dacă mintea ta începe să înțeleagă ceea ce este scris în Scriptură, se hrănește. Apoi avem însușirea Cuvântului în mod mai profund făcută de voință. *Voința* este facultatea de a iubi, de a hotărî să fim liberi și de a cere Domnului să ne însușim și să trăim Cuvântul pentru a iubi și a fi liberi.

În mângâiere vei face discernământul, alegerea și de aici va izvorî acțiunea ta în așa fel încât acest Cuvânt să se facă trup în tine. De fiecare dată când citim Scriptura ne îndreptăm spre a ne asemena cu Cuvântul.

Să încercăm, să facem primele două momente care sunt importante. Celelalte țâșnesc în mod automat. *Dacă cineva își amintește, înseamnă că vrea să înțeleagă. Și ceea ce un om înțelege că e un bine începe să-l iubească. Să și-l însușească*. Iubirea ne face asemănători. Restul vine de la sine. E acțiunea Domnului. Noi să facem partea noastră.

Isus respectă libertatea omului

E important să înțelegem valoarea libertății noastre. A nega libertatea noastră înseamnă a nega posibilitatea de a fi oameni, de a fi morali, responsabili... Deși unii încearcă să o nege în toate felurile și chiar reușesc să ne-o fure destul de mult. Luându-ne libertatea ne fură și moralitatea. Scopul acțiunii pastorale este de a-l conduce pe om la acel nivel de libertate ca *cel puțin să fie în măsură să fie responsabil, adică să știe că face rău și că este responsabil de răul făcut*. Este maximul oricărei pastorale: a-l ajuta pe un om să știe că a păcătuit. Să mă înțelegeți bine. Nu trebuie să păcătuiți... Dar să înțeleagă: „*da, am păcătuit, este rău*”. Este nivelul minim de libertate, care în general lipsește.

De aici poate izvorî a doua libertate: atunci eu vreau (*aleg*) binele. Pericolul este cel

al dezordinii, al lipsei de responsabilitate tot mai mari. Toți noi avem în interior ample zone de iresponsabilitate în care răul ne domină... Și nu poate fi decât diferit. E nevoie de un exercițiu lung de încredere și un parcurs de creștere: să încep să exercit libertatea acolo unde pot... Și nu e puțin lucru pentru că o mică mișcare a cârmei, deși e mică, la urmă îndreaptă barca către o direcție în loc de o altă direcție.

Deci acel nivel minim de libertate pe care îl am să-l folosesc mereu și devine ca un cerc care se extinde tot mai mult și astfel cresc spațiile mele de libertate. Pentru că nu suntem „*sau liberi sau sclavi*”. Suntem puțin liberi, puțin sclavi. Cel puțin să știm să deosebim între cele două aspecte.

TEOLOGIE

FECIOARA MARIA, MAMA PERSOANELOR CONSACRATE

A se consacra înseamnă a se pune la dispoziție în întregime; a se dedica; a se devota. Consacrarea este totodată un act de devoțiune prin care cel chemat se dăruiește integral lui Isus Cristos sau Fecioarei Maria cu o generoasă și sfântă intenție, în condiții de totală libertate de conștiință și de acțiune. Viața consacrată, adânc înrădăcinată în exemplul și învățătura lui Cristos Domnul, este un dar al lui Dumnezeu Tatăl, Bisericii Sale, prin Spiritul Sfânt. Având în vedere consacrarea lui Isus, putem vedea în Tatăl, sursa tuturor celor sfințite, sursa originală a vieții consacrate. Devoțiunea este un sentiment religios manifestat prin îndeplinirea cu râvnă a practicilor bisericești; pietate. Toți credincioșii, de orice stare sau condiție, sunt chemați la plinătatea vieții creștine și la desăvârșirea iubirii. Prin consacrare se va ajunge la un mod de viață mai uman în familie, societate și Biserică. Prin starea de consacrare lui Dumnezeu, Biserica Îl pune în evidență pe Cristos și arată cum lucrează în ea Spiritul Sfânt. Sfaturilor evanghelice sunt mai presus de toate *un dar al Sfintei Treimi*. Viața consacrată proclamă ceea ce Tatăl, prin Fiul, în Spiritul Sfânt, aduce prin dragostea Lui, bunătatea Lui, frumusețea Lui.

Dificultățile zilnice prin care le trecem nu trebuie să ducă la descurajare. Acestea ar trebui să ne angajeze mai degrabă cu un nou impuls, deoarece Biserica are nevoie de viața spirituală și apostolică a unei reînnoite și revitalizate consacrări. Isus raportând Tatălui despre consacrarea apostolilor spune: „*Și pentru ei mă consacru pe Mine însumi, ca și ei să fie consacrați în adevăr*” (In.17, 19). Pentru a putea ajunge la desăvârșire este necesar pentru credincioși să-și folosească puterile primite pe măsura darului lui Cristos pentru a deveni asemenea chipului Său și a se supune, în toate, voinței Tatălui, să se consacre preamăririi lui Dumnezeu și slujirii aproapelui pentru binele propriu, al societății, cât și a întregului Trup al lui Cristos, Biserica.

Orice consfințire parcurge două etape: prima etapă este actul formal, ceremonialul de dăruire în sine, și a doua etapă cuprinde starea de consfințire și de har primit cu respectivul prilej, care ajută pe cel chemat să trăiască, să gândească și să acționeze din inspirația lui Isus Cristos sau a Fecioarei Maria spre lauda și preamărirea Jertfei mântuitoare a lui Isus și a Bisericii Sale. Fiecare credincios se consacră atunci

când primește taina sfântului Botez. Aceasta este o consacrare generală și condiția fără de care nu putem primi celelalte Sfinte Taine. Să ne îmbrăcăm cu haina luminoasă și strălucitoare a harului consacrării primit prin Botez și să ne amintim mereu că am primit marele Dar al Vieții de creștin prin moartea și învierea lui Isus, Cel care în deplină ascultare față de Tatăl, și-a consacrat întreaga viață pământească slujirii planului divin de mântuire a neamului, din robia păcatului, expresie a voinței Tatălui iubitor!

Isus a îmbrăcat haina păcatelor și a morții noastre pentru a ne îmbrăca pe noi în haina cea nouă și curată a Învierii Sale. Isus Cristos este prototipul și modelul consacrării desăvârșite. Jertfa Sa mântuitoare ne reamintește că suntem cu toții persoane consacrate prin Sfânt Taină a Botezului. Isus ne invită pe toți să ne trezim din apatia vieții de rutină de fiecare zi, pentru a putea înțelege importanța unei vieți de rugăciune și smerenie în comuniune deplină cu El, spre voința Tatălui. Perfecțiunea iubirii la care sunt chemați cei care răspund în mod liber provocării la o viață consacrată incumbă obligația de a practica curăția prin celibat, sărăcia și ascultarea. Practicarea acestor calități dă sens și conținut vieții consacrate lui Dumnezeu și se regăsesc în starea de călugărie. „Starea călugărească apare deci ca unul dintre modurile de a cunoaște o consacrare «mai intimă», care se înrădăcinează în botez și dăruiește totul lui Dumnezeu. În viața consacrată, creștinii își propun, sub acțiunea Spiritului Sfânt, să-l urmeze pe Cristos mai îndeaproape, să se dăruiască lui Dumnezeu iubit mai presus de toate și, urmând perfecțiunea iubirii în slujba Împărăției, să semnifice și să vestească în Biserică, gloria lumii viitoare”.¹

Viața călugărească se deosebește de celelalte forme de viață consacrată prin: aspectul de cult, profesiunea publică a sfaturilor evanghelice, viața frățească dusă în comun și mărturia dată unirii dintre Cristos și Biserică. Viața călugărească face parte din misterul Bisericii fiind chemată să semnifice, sub diferite forme, însuși iubirea, fără limite, a lui Dumnezeu, în limbajul timpului nostru. Viața consacrată reflectă splendoarea acestei iubiri pentru că, prin fidelitatea față de misterul Crucii, să creadă și să trăiască iubirea Tatălui, a Fiului și a Sfântului Spirit. Biserica este sacrament, semn și instrument al vieții lui Dumnezeu, iar viața consacrată apare în ea ca un semn deosebit al misterului

Răscumpărării. „Cei care au fost consacrați prin Botez și Mir pentru preoția comună a tuturor credincioșilor pot primi consecrări speciale. Cei care primesc sacramentul Preoției sunt consacrați pentru a fi, în numele lui Cristos, «prin cuvântul și harul lui Dumnezeu, păstorii Bisericii»”.²

Consacrarea specială este Preoția ministerială sau ierarhică a episcopilor și a preoților, care este diferită în esență de preoția comună a credincioșilor, deoarece prin ea se conferă o putere sacră necesară slujirii. Pe aceste persoane Cristos însuși le alege și le sfințește prin Sacramentul Preoției, dându-le Bisericii așa precum Tatăl L-a dat pe El lumii. Preoții mărturisesc sfaturile evanghelice, iar sacramentul Preoției găsește anumite roade în consacrare, deoarece reprezintă și promovează necesitatea unei uniuni mai strânsă cu Isus. Vocația la preoție și viața consacrată converg într-o unitate profundă și dinamică. De o valoare deosebită este contribuția adusă de preoți la viața Bisericii, mai ales în celebrarea Sfintei Euharistii prin care se realizează un act al Bisericii și pentru Biserică, care se alătură comuniunii lui Cristos cel ce se oferă Tatălui pentru mântuirea întregii lumi. Preoția ministerială are trei grade ierarhice: episcopatul, presbiteratul și diaconatul. În Biserica greco-catolică admiterea la hirotonie este permisă atât pentru cei care îndeplinesc condiția de celibat, cât și pentru persoanele căsătorite, funcție de opțiunea candidatului. În acest sens canonul 758 § 3, prevede: „În ceea ce privește admiterea la hirotonirile sacre a celor căsătoriți, se va respecta dreptul particular al propriei Biserici sui iuris sau normele speciale stabilite de Scaunul Apostolic”.³

Ungerea cu sfânta crismă după Botez, la Mir și la Preoție, este semnul unei consecrări. Ordinație, adică hirotonia este numită și consecrație, care înseamnă consacrare, pentru că reprezintă o punere de o parte și o adevărată investiție făcută de Isus pentru Biserică, Mireasa Lui nenuntită. Îndemnul Sf. Părinte adresat persoanelor consacrate este: „Trezii lumea, luminați-o cu mărturia voastră profetică și împotriva curentului!” (Papa Francisc). Dacă Isus Cristos, Marele Preot, este modelul desăvârșit de consacrare și de împlinire a voinței Tatălui, Maria, este mama celor consacrați slujirii Fiului pentru că întreaga viață a pus-o în slujba maternității divine și slujirii Cuvântului Întrupat sub auspiciile plinătății harului și a umbririi puterii Celui Preaînalt.

„Maria, imaginea persoanei consacrate, în care se găsește atât fecioara, cât și maternitatea, slujirea lui Dumnezeu, dar și slujirea în viața de familie, devine, acolo, sub Cruce, persoana în care se întâlnește vechiul popor a lui Dumnezeu (Israel) cu noul popor al lui Dumnezeu (Biserica). Este începutul unei noi alianțe dintre Dumnezeu și om”.⁴

În timp ce Isus era răstignit, sub Cruce au rămas doar mama Lui, câteva femei pioase și ucenicul iubit, Ioan. În ultimele clipe ale vieții Sale, Isus nu se închide în propria suferință, ci este preocupat de soarta celor care au rămas fideli iubirii Sale, cei care după moartea Lui ar fi rămas singuri și abandonați. Este cazul mamei Sale, Maria și a ucenicului iubit, Ioan. În privința ucenicului Ioan, relația lui cu Isus, a început odată cu chemarea lui la ucenicie și apoi trăind în comuniune cu Învățătorul său, s-a dezvoltat o legătură strânsă și particulară de iubire. Atât Maria, cât și Ioan, au fiecare dintre ei, o legătură spirituală strânsă cu Isus, dar de la înălțimea Crucii, Isus dorește să realizeze o nouă legătură spirituală, atât de mamă și fiu, cât și cea de fiu și mamă, între aceste persoane. Ultima dorință a lui Isus este exprimată prin două propoziții: «Femeie, iată-l pe fiul tău!» (In.19, 26), iar apoi adresându-Se ucenicului: «Iată-o pe mama ta!» (In.19, 27). În felul acesta Maria acceptă să fie adoptată de Ioan ca mamă și nu ca o persoană oarecare, îndeplinind dorința divinului Fiu, Isus, fiind exemplu de smerenie și ascultare. „Chemarea adresată lui Ioan de a primi pe Maria întru ale sale: «Iată-o pe mama ta!», este acum chemarea adresată nouă, să o primim ca mamă pe Maria în viața noastră de credință, să-i cerem mijlocirea și ocrotirea în rugăciunile noastre zilnice, să-i aducem cinstire în sărbătorile dedicate ei și să avem mereu un cult special față de aceea care este Preabinecuvântata Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria, Mama Bisericii, hrănindu-ne din exemplul fidelității slujirii eiși împărtășindu-ne din iubirea ei maternă”.⁵

Viața consacrată este marcată de renunțare la cele lumești și trecătoare și de acceptare a celor necesare sufletului și vieții viitoare. Isus Cristos apreciază valorile renunțării și dăruirea cu care sunt dedicate lucrării Sale, evidențiază intensitatea

dragostei pe care o dăruim Lui și aproapelui, apreciază măsura tristeții noastre rezultată din renunțări, cunoaște povara încercărilor și contestă motivația intereselor noastre directe. Relația cu Fecioara Maria, pe care orice credincios o are ca rezultat al unirii lui cu Isus Cristos, este mai accentuată în viața persoanelor consacrate și are o importanță fundamentală atât pentru viața spirituală a fiecărui consacrat, cât și pentru solidaritatea, unitatea și progresul întregii comunități. Maria, de fapt, este un exemplu sublim de consacrare perfectă, deoarece ea face parte din dăruirea totală față de provocările divine. Aleasă de Dumnezeu, care a dorit să realizeze în ea misterul Întrupării, reamintește de fapt că în ea a consacrat primatul inițiativei lui Dumnezeu. Viața consacrată a Mariei este modelul sublim de consacrare la Tatăl, în unire cu Fiul și deschiderea față de Spiritul Sfânt. În Fecioara Maria persoanele consacrate află o mama care este cu totul unică.⁶

Fecioara Maria s-a consacrat pe viața lui Dumnezeu îmbrățișând harul și puterea Cuvântului divin, care au modelat întreaga ei ființă, iar după ce a dăruit tot ce avea mai bun, pentru mântuirea neamului omenesc, a început, sub Cruce, până și dăruirea de sine ca mamă iubitoare, ce a făcut din «cea plină de har», izvor de viață și lumină pentru întreaga omenire și mamă a persoanele consacrate slujirii Fiului, Isus Cristos.

Cluj-Napoca,
25.04.2015

Ioan MĂGERUȘAN

Note:

1. CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, ediția a III-a, 2003, 916;
2. *Idem*, 1535;
3. *Codul Canoanelor Bisericilor Orientale*, aprobat prin H.G. 1218/2008, publicat în Anexa nr. 2 a Monitorului Oficial nr. 798 bis/2008, canonul 758 § 3;
4. FLORENTIN CRIHĂLMEANU, Broșura *Scrisoare pastorală la Învierea Domnului Isus* 2015, p. 11
5. *Idem* p. 12-13.
6. PAPA IOAN PAUL AL II -LEA, Exortăția apostolică *Vita Consecrata*, 28.

MEMORIA ACTIVĂ

BARBUL IOAN (1908-1965)

- preot și profesor -

Inteligența românească din Ardeal, preoții și învățătorii, făceau corp comun cu pătura largă a poporului. La începutul secolului XX, în satele din Ardeal, învățătorul alături de preot era un factor social important, un îndrumător, deschizător de drumuri, mesager și apostol chemat să dea lumină.

„Domnul Ionel” așa cu era cunoscut în comună s-a născut la 13 iunie 1908 în satul Pomi, județul Satu-Mare. A urmat cursurile Școlii Primare din satul natal, cursurile Școlii Normale de Învățători din Satu-Mare și cursurile Academiei Teologice Române Unite, Greco-Catolice din Oradea. Având reale calități muzicale, în timpul studenției a condus corul studenților teologi a Academiei. După absolvire s-a dedicat multă vreme activității didactice, organizând evenimente cultural-artistice în multe localități din județul Satu-Mare.

Dovedind un talent deosebit pentru muzică, din anul 1936 preia conducerea corului din comuna natală, Pomi. În același an la festivitățile prilejuite de „Luna Sătmarului” (15 aug - 15 sept), Asociația corală din Pomi, condusă de Ionel Barbul, ia premiul I. Tot în același an, corul din comuna Pomi participă la dezvelirea statuii Părintelui Dr.

Vasile Lucaciu din Satu-Mare. În anul 1939 corul din Pomi, reprezentând județul Satu-Mare, participă la *Concursul Național de Coruri* organizat de *Fundația Culturală Regală „Principele Mihai”*. În timpul *Dictatului de la Viena*, corul din Pomi condus de inimosul dirijor Ionel Barbul, a cântat la Sfânta Mănăstire Bixad în timpul pelerinajelor, deși era mereu păzit de jandarmii maghiari. A fost căsătorit și a avut doi copii: Maria, care devine medic și Ionel de profesiune inginer.

Ionel Barbul a avut numeroase contacte cu ierarhii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice: episcopii Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Suci, Vasile Aftenie. În ciuda terorii declanșate împotriva Bisericii noastre, Ionel Barbul, deși sfătuit să nu se hirotonească preot, va fi hirotonit în clandestinitate în 1956, la Mănăstirea Curtea de Argeș, de către Mitropolitul Alexandru Rusu, care avea aici domiciliul obligatoriu. În clandestinitate a ținut flacăra aprinsă a credinței alături de preoții din comuna Pomi: Oșan Mihai, Iunian Ioan, Fernea Gheorghe, starețul Gheorghe G. Marina.

Părintele Ionel Barbul a plecat la casa Tatălui la 22 august 1965, anul acesta împlinindu-se 50 de ani.

Fotografie de la înmormântarea Pr. Ioan Barbul

MEMORIA ACTIVĂ

VALENTIN BOȘCA, FIU DE PREOT GRECO-CATOLIC

Consemnat de pr. Cristian Laslo

Era toamna târzie a anului 2014, când înainte de începerea Sfintei Liturghii, în biserica Sfânta Maria din Dearborn, statul Michigan, S.U.A., pe lângă credincioșii obișnuiți de până atunci, au intrat două familii însoțite de un bătrânel simpatic, cu ochi senini și albaștri. Aceiași ochi sorbeau cuvintele omiliei foarte vioi, iar apoi s-au apropiat înlacrimați și de Sfânta Taină a Împărtășaniei, radiind o bucurie sfântă ce nu îți este dată să o vezi – din păcate, prea des în zilele noastre.

După Otpustul de la Liturghie, domnul în vârstă s-a apropiat cu emoție, prezentându-se: „Valentin Boșca, fiu de preot greco-catolic!” De la aceste cuvinte nu a fost cale lungă până la înfiriparea unui dialog familiar, cu întrebări și răspunsuri de ambele părți, aproape în fiecare duminică, până când, căzând de comun acord, ne-am întâlnit să despicăm firul în patru despre familia unor emigranți români în Statele Unite, de acum 110 ani.

„Bunicii după mama, în anul 1906, au venit la lucru în America.”

- Domnule Valentin Boșca, mi-ați povestit multe frânturi despre viața dumneavoastră de la prima întâlnire și până acum. Aveți vârsta bunicii mele și cu siguranță ați trecut prin multe în decursul vieții dumneavoastră, dar să o luăm cu începutul.

Valentin Boșca: M-am născut la 22 Aprilie 1933, în comuna Ghida, Raionul Marghita, județul Bihor - localitate în care tatăl meu, după terminarea studiilor și hirotonire, a fost numit de preot. Tatăl meu se numea Vasile Boșca, iar mama Iulia (fostă Kirilă). Numirea tatălui meu în parohie a avut loc în anul 1932.

Bunicii după mama, în anul 1906, au venit la lucru în America. (n.n. Bunicul) A fost repartizat să lucreze în Pennsylvania la mină, de unde, după 3-4 ani, a ajuns în Detroit lucrând la Ford, ca muncitor. Mama

a fost cea mai mare între cei patru copii ai familiei (Iulia, Ioan, Dumitru și Mihai) și a fost născută în Pennsylvania, ceilalți în Detroit.

În anul 1930 s-au reîntors în țară din pricina crizei mari, după ce au stat doi ani fără loc de muncă. Unchii mei – Ioan și Dumitru, în 1938 au revenit în America din pricina condițiilor precare din țară. În S.U.A. tatăl lor mergea la muncă cu automobilul, aveau calorifere, grup sanitar, etc., pe când în comunele din România... știți dumneavoastră situația! (n.n. chiar și acum!)

Unchiul meu Mihai, fiind cel mai mic dintre frați a rămas în România împreună cu mama, ce s-a căsătorit în anul 1932. Unchii din America îi chemau pe toți trei în America, dar tatăl meu a fost ferm: „Eu sunt preot greco-catolic, nu știu limba engleză; trebuie să slujesc credincioșii din țara mea.” Așa, părinții mei au rămas în România.

„În timp ce era director de bancă, a făcut studii de teologie, fiind ulterior sfințit diacon.”

Unchiul Mihai (Mike), a frecventat școala din Vezendiu (raionul Carei) – satul bunicilor Kirilă, după care părinții l-au dat la Școala Normală Română Unită din Oradea, pe care a absolvit-o în anul 1944. Datorită talentului muzical remarcabil, era adesea chemat la mesele oficiale din cadrul Seminarului Român Unit, pentru a întreține atmosfera cu doine și romanțe românești, interpretate la vioară.

Din 1944 până în 1946 a fost profesor de limba română la Liceul Teoretic din orașul Carei. Fiți atent aici ce-i viața! Atunci Scânteia – că deja era comunismul – a făcut un anunț: *cei care au posibilitatea să plece, pot pleca în străinătate!* Unchiul meu le-a scris fraților: „Cumpărați-mi bilet de vapor că plec și eu în America!” Era de 5-6 ani când a plecat din America, deci cunoștea puțină engleză, dar când a revenit, pentru a-și putea continua studiile, s-a înrolat în armată. S-a înrolat

special pentru a învăța limba engleză. Aici în armată cu ce credeți că a avut noroc? Cu vocea și cu vioara! A început să cânte și l-au ținut la administrativ.

Când a terminat stagiul militar, s-a înscris la *Conservator* aici în Detroit. Cunosce și clădirea unde a studiat! După doi ani de studiu s-a retras. De ce? A apărut muzica de *tam-tam-uri* a negrilor. Și unchiul s-a întrebat: „Ce fac eu cu *Conservatorul*, cu muzica asta?” A abandonat după doi ani de zile facultatea. Ce a făcut? A urmat *Facultatea de Științe Economice*, a absolvit-o și a fost angajat la o bancă pe post de simplu casier. Știți cum e: *dacă ești deștept, avansezi!* A ajuns după câțiva ani de zile manager al băncii respective... nu mai pot să spun eu care bancă.

În timp ce era director de bancă, a făcut studii de teologie, fiind ulterior sfințit diacon.

„Tata a ajuns preot în comuna Ghida unde nici fântâni nu erau pe la curțile oamenilor”

Bunicii paterni erau țărani din Resighea, raionul Carei, județul Bihor pe vremurile acelea. Au avut șase copii – două fete și patru băieți.

Tata a studiat la Liceul *Iosif Vulcan* din Beiuș, pe care l-a absolvit în 1928. Apoi s-a înscris la *Academia Teologică* din Oradea, pe care a absolvit-o în anul 1932. Pe mama – femeie frumoasă, mereu elegantă, a cunoscut-o printr-o mătușă din comuna Vezendiu, căsătorindu-se în același an, 1932.

Tata a ajuns preot în comuna Ghida unde nici fântâni nu erau pe la curțile oamenilor, căci Barcăul curgea prin capătul grădinilor. Oamenii își cărau apă cu gălețile într-un ciubăr de 100 litri și de acolo, după ce se limpezea, aveau de băut și pentru mâncare. Mama, când a văzut treburile acestea: „*Tinu, dragă! Atâta am plâns că dacă perna ar ști să spună ceva, ar zice: «Cum de-ai rezistat așa?».* Dar *Tinu, Dumnezeu Sfântu' mi te-a adus pe lume după un an de zile și apoi ai fost așa drăguț și cuminte ca orice copil și am uitat de treburile acelea!*” Pe lângă aceasta, au fost primiți cu bucurie de credincioșii parohiei vacante, precum și de învățătorul satului, pe nume Gal – așa un om prietenos...

În anul 1939 a fost numit preot în comuna Petreu, la 3 km de Marghita.

- *Dumneavoastră aveți pe atunci șase ani!*

V.B.: Tocmai vroiam să adaug că în Ghida ne-am născut: eu în 1933; Felicia în 1935 și Eugenia în 1939. Apoi a-l patrulea frate – în 1945, născut la Petreu.

Tata a fost preot în comuna Petreu până în 1948 când a fost desființată Biserica Greco-Catolică.

„... din respect pentru ce înseamnă pregătirea preoților greco-catolici, aș fi PRIMUL pe listă care aș trece.”

- *Tatăl v-a povestit despre întâmplările din fatidicul an 1948...*

V.B.: A fost chemat la Marghita, la protopopul ortodox, pe nume Porumb, originar de prin Moldova, și i-a propus lui tata – conform hotărârilor de Guvern, să treacă la Biserica Ortodoxă. Tata a refuzat. Părintele i-a adus la cunoștință că are obligația să mai discute despre trecere, și i-a propus să se gândească până luna următoare. S-a dus tata a doua oară, și la fel, a refuzat. I-a spus că o ultimă șansă va avea săptămâna următoare, amintindu-i că trebuie să se gândească bine, deoarece are patru copii. Așa i-a pus problema: „*Aveți patru copii.*”

Tata venit acasă; sigur a rămas ferm pe hotărârea luată. S-a dus în a treia săptămână, luna, și i-a spus: „*Părinte protopop, decizia este aceeași.*” Atunci părintele Porumb i-a spus: „*Da, aveți patru copii, o familie grea. Eu sunt obligat acum să vă spun că am indicații ca după ce stai de vorbă cu preoții care refuză sau care trec, să fac cunoscute rezultatele Siguranței. Părinte Boșca, admir poziția dumneavoastră și pregătirea teologică. Dacă ar fi fost învers acum – să treacă toată țara de la ortodocși la greco-catolici, vă rog să mă credeți, că din respect pentru ce înseamnă pregătirea preoților greco-catolici, aș fi PRIMUL pe listă care aș trece.*” Așa i-a spus! Cred că tata nu a mințit!

„*Și mai am o ultimă rugămintă: să luați act că eu trebuie să dau lista la Siguranță, și nu știu ce veți păți, dar probabil veți fi arestat dacă vă opuneți hotărârii Guvernului. Vă sfătuiesc pentru aceasta să anunțați duminică în biserică, că trebuie să renunțați la preoție, întrucât socrul dumneavoastră, Kirilă de la Vezendiu, are pământ, este semi-paralizat și nu își poate întreține gospodăria, și ne-a rugat să mergem să-l ajutăm.*” Asta pentru a fi dusă Siguranța de nas; i-a dat acest sfat: „*Motivați așa în biserică!*” Tata a demisionat și s-a dus și a

făcut pe țăranul în comuna Vezendiu...

„Ce rugăciuni a făcut, ce dezlegare i-a dat, e un secret al lor, ca preoți”

- Care a fost atitudinea consătenilor din Vezendiu în momentul în care tatăl dumneavoastră, părintele Vasile, și-a dat demisia?

V.B.: Nu era cunoscut decât în rândul familiei. Dar a mers repede vestea: „Ia, c-o venit acasă Iulica lu' baciul Gyuri cu soțul ei preot.” A făcut pe țăranul până în 1956 când, venind colectivizarea, au rămas fără sursa de existență.

Se înființase în 1946 un internat pe lângă Școala Generală. Directoarea știind că cine este Boșca Vasile, i-a propus postul de administrator, pe care l-a ocupat timp de un an și jumătate.

Preotul din Vezendiu - Lazăr Aurel, întrucât nu a trecut la ortodocși, a fost închis și în locul lui slujea un preot bătrân pe nume Gherman. Avea peste 80 de ani și nu mai putea sta la altar. În aceste condiții, rudeniile și alți săteni l-au rugat pe tata: „Haideți domnu' părinte, că ne-or băga cine știe ce ortodocși. Haideți nu lăsați biserica pe mâna lor.” Tata s-a înțeles cu familia și a acceptat, preluând în 1958 biserica. După doi ani i s-a propus postul de protopop la Timișoara și brâul roșu. Nu a vrut să intre chiar în pâinea lor... a refuzat.

A slujit până în 1974 când l-am rugat să vină la Baia-Mare, unde eu și sora Eugenia eram deja stabiliți.

Cred că prin anul 1980 tata zice către mine: „Tinule, tu știi dacă în ascuns mai funcționează Biserica noastră?” „Tată, nu știu, dar mă voi interesa.” „Te rog interesează-te, pentru că sunt bătrân, nu mă simt bine, nu să știe câte mai am, și nu voi muri împăcat pentru că totuși am servit pe timpul ortodoxiei...”

Eu m-am interesat și am aflat că... parcă Dragomir era în clandestinitate. L-am întâlnit și i-am spus povestea tatălui meu: „Tata m-a rugat să stau de vorbă cu dumneavoastră, și să vă duc să stați de vorbă între patru ochi despre situația respectivă.” N-am știut ce să-i spun altceva. O zis: „Da! Sunt de acord, dar nu pot acum. Hai mâine.” Și l-am dus.

Ce rugăciuni a făcut, ce dezlegare i-a dat, e un secret al lor, ca preoți. Nimic nu mi s-a spus, dar a murit împăcat că trecerea respectivă sau revenirea - nu știu cum s-o

descriu eu, i-a fost iertată. Tare o fost fericit tata că s-a ușurat sufletește... A decedat în 1982.

„Venți la ora 7, că tocmai de la 6 încolo am un Botez și am PERSONALUL necesar.”

- Ați mai avut legătură cu Biserica Română Unită din clandestinitate după moartea tatălui dumneavoastră?

V.B.: Soția mea - fie iertată!, a fost dirigintă de poștă la Mediașul Aurit, lângă Baia-Mare. Acolo a stat în gazdă la o familie unde era și o fostă călugăriță greco-catolică, care a lucrat chiar cu marele chirurg Hațegan. Vezendan era numele ei. Cunoscându-se cu ea și cu alte foste călugărițe, mergeam pe ascuns la colindat între noi, greco-catolicii.

- În anul 1987 unchiul dumneavoastră, devenit diacon în urma studiilor din Detroit, a fost hirotonit preot greco-catolic în România. Înainte cred că a avut loc o perioadă de pregătire a „terenului”.

V.B.: Mama, când a vizitat S.U.A. în anul 1986, (din trei în trei ani unchiul meu o aducea aici) a avut un dialog pe această temă cu fratele ei, ce i-a spus: „Iulica dragă, e așa de bătrân preotul (n.n. pr. Gheorghe Rusu) de la biserica Sf. Ioan Botezătorul, încât în orice moment poate să se retragă, și noi rămânem fără preot greco-catolic la biserică. Și cum nu avem episcopat greco-catolic, ne-a trimite aici pentru românași, pe cineva... american, străin, care nu știe românește și a pieri graiul din biserică. Există vreo posibilitate în țară să fiu hirotonit?” Mama i-a spus în felul următor: „Mihăieș dragă, poate că Vasile dacă ar trăi, ar ști pe cineva.” Unchiul îi propune: „Dar poate că Tinu - Tinu fiind eu, știe pe cineva!”

Eu cum am umblat la colindat cu foste călugărițe și călugări greco-catolici (printre care Ilie Bondra din Cicârlău), m-am dus și am luat legătura cu fratele Ilie - el era la CFR Marfă în Baia-Mare. Iliuță îi ziceam. „Iliuță, uite despre ce e vorba: fratele mamei din America..., și celelalte. Știi ceva?” „Oh, da, zice, domnul Boșca! Este episcopul Todea la Reghin și episcopul Ploscaru la Lugoj.” „Ar putea?” „Da, ei nu au pierit la pușcărie ca și ceilalți...”

Așa ne-am deplasat la Reghin. Mama când a revenit din America a adus o broșurică ce conținea numele absolvenților de Teologie (n.n. din Detroit). În dreptul

Dl. Boșca în vizită la Preasfinția Sa Alexandru Cardinal Todea, în anul 1988.

© Larissa Popa

numelui lui Kirilă Mihai era o sedilă și jos o explicație: „De rit bizantin”. Mama mi-a dat-o când am mers la preasfințitul Todea, ca să avem dovadă că unchiul a făcut studii de specialitate. Când? Toamna... dar nu mai știu luna. Preasfințitul ne-a servit atunci cu chifteluțe pe care i le făcea o rudenie, cred că doamna Moldovan din Reghin, pe care ne-a recomandat-o pentru a ține legătura, întrucât era urmărit. A stabilit ca hirotonirea să aibă loc în primăvară.

Mama, ca să dea un semn fratelui, hotărâse că dacă va pune o cruciuliță într-una din literele scrisorii, însemna că hirotonirea va avea loc. „Mihăieș dragă, suntem bine, suntem... așa și așa; Voi cum sunteți?... Tare m-aș bucura dacă în luna mai (Călin nepotul din București, se căsătorește) vei fi prezent la nuntă”. Subînțelesul a fost că: „Vei fi sfințit în luna mai.” Zis și făcut!

Unchiul Mihai mai ținea legătură cu mama: „M-am înțeles cu mătușa Betty și vom veni în luna mai pentru nuntă.” La un moment dat unchiul ne-a anunțat că are biletul luat. Eu am mers din Baia-Mare la București cu mașina, de unde urma să o sunăm pe doamna Moldovan: „Când vă putem căuta?”, și dânsa știa despre ce e vorba. Dar venind de la București, m-am gândit să trec prin Reghin; las mașina în centru. Era după ora 5, am sunat la poartă, a venit Preasfințitul Todea, ce m-a recunoscut. Zic: „Preasfințite, dânsul este unchiul și mătușa”. Discuția a durat 50 de secunde, spunându-mi: „Veniți la ora

7, că tocmai de la 6 încolo am un Botez și am PERSONALUL necesar.” Unchiul – îmbrăcat de călătorie, zice: „Vai de mine, Tinule! Mă bucur, dar tot tremur! Am emoții!” „Unchiule, lăsați că-i bine așa!”

Ca să știe și soția – nu i-am spus că voi opri la Reghin și că vom întârzia, am sunat-o. Pentru că știam că telefoanele sunt ascultate, cred că îngerul păzitor mi-a pus în gură aceste cuvinte: „Servus Felicia, dragă! Am ajuns cu bine cu unchiul la croitor pentru probă, și a zis că dacă mai așteptăm două ore, termină costumul.” Soția știind despre ce e vorba, a înțeles. Unchiul a început să râdă de mica diversiune.

Fix la șapte sunăm la poartă, imediat vine (n.n. PS Todea). După câteva minute de discuții începe sfințirea, și cine credeți că a fost PERSONALUL necesar? Un cantor: actualul Episcop de Oradea, Bercea Virgil! Atunci nu știam!... Știam că-i unu' mărunțel, brunetel... așa creol.

- Sfinția Sa era deja hirotonit preot!

V.B.: Inginer agronom era! Am aflat eu toate astea după Revoluție! Doar noi cinci am fost de față... Dar a fost cu emoții mari de tot. A fost totul spontan, fără pregătire.

- Ați mai avut legături ulterior cu Preasfințitul Todea sau cu actualul Episcop de Oradea?

V.B.: Nu... Doar că după ce i-am povestit unchiului că sunt doi episcopi în clandestinitate, unul în Reghin și celălalt în Lugoj, m-a rugat să-l duc și la Preasfințitul Ploscaru. La fel, am lăsat mașina mai departe și unchiul a avut o întrevvedere de o jumătate de oră. Nu știu ce au povestit, dar unchiul mi-a mulțumit că l-am dus să-l întâlnească și pe episcopul Ploscaru. Bănuiesc eu că ce au povestit... viața Bisericii din America și cea din România.

- Ați venit în Statele Unite în anul 1998?

V.B.: În 1998, luna martie. Am venit ca cetățean, nu cu altfel de viză. Este o lege conform căreia dacă unul dintre părinți este născut în Statele Unite, copiii lui sunt cetățeni de drept. Cu aceasta am mers la Ambasadă și am primit cetățenia. La rândul meu, când am primit cetățenia, am făcut petiție pentru familie.

- Venit pe meleaguri americane ați fost legat inevitabil de Biserica Română Unită de aici.

V.B.: Unchiul Mihai fusese numit ca paroh la biserica Sf. Ioan Botezătorul din Detroit, Michigan. Când am venit eu, biserica era frecventată de 50-60 de persoane, iar în sărbătorile mari, ajungeam și la 100 de persoane! Biserica are un cor frumos, cu partituri puse pe note de pr. Mihai, care a făcut Liceul Pedagogic. Frecventând catedrala din Oradea – unde era corul maestrului Francisc

Hubic, a avut melodiile la inimă. Știind că am și eu voce, mi-a propus să cânt ca și cantor... și am fost cantor aproape cinci ani!

- Mi-ați împărtășit, precum multora, povești neprețuite. Nu ne-ar ajunge o viață să intrăm în amănunte...

V.B.: Oho (râzând), păi eu nu v-am spus fiecare pas! Dar poate între timp mi-oi mai aminti altele!

SINAXAR

SFÂNTUL IERONIM

Sfântul Ieronim s-a născut în orașul Stridon¹, la limita dintre Dalmația și Pannonia, în jurul anului 340 și a murit în 30 septembrie 420 la Betleem.

În jurul anului 360 a mers la Roma unde a fost încreștinat, devenind interesat de problemele ecleziastice. Din Roma a mers la Trier², oraș faimos pentru școlile sale, unde a început studiile teologice. Mai târziu a ajuns în Aquileia³, iar înspre anul 373 s-a îndreptat spre Orient. S-a stabilit mai întâi la Antiohia, unde l-a ascultat pe Apolinarie de Laodiceea, unul din primii exegeți, aflat încă în comuniune cu Biserica. Între anii 374-379, Ieronim a dus o viață de pustnic în deșertul Chalcis. Hirotonit preot în Antiohia, călătorește spre Constantinopol (380-381) unde leagă o prietenie cu Sf. Grigore de Nazians. Între 382 și 385 călătorește din nou spre Roma, pontif fiind papa Damasus. Când acesta din urmă moare (11 decembrie 384), poziția lui Ieronim devine una foarte dificilă. Criticile severe i-au adus dușmani înverșunați ce au încercat să-l dezonoreze. După câteva luni s-a văzut nevoit să părăsească Roma.

Călătorind de la Antiohia spre Alexandria, a ajuns în anul 386 la Betleem, unde s-a stabilit într-o mănăstire fondată de două doamne romane – Paula și Eustochium, care l-au urmat în Palestina. De acum înainte, Ieronim duce o viață de ascet și studiu, dar nu de puține ori deranjat de controverse, pe care le va menționa ulterior: una cu Rufinus și alta cu pelagianii.⁴

Cronologie

Activitatea literară a Sf. Ieronim – una

foarte prolifică, poate fi rezumată sub câteva categorii: exegeze biblice, polemici teologice, lucrări istorice, diferite scrisori și traduceri.

O primă perioadă a scrierilor este pe durata șederii la Roma (382), o perioadă de pregătire, când a tradus predicile lui Origen la cărțile profeților *Ieremia*, *Ezechiel* și *Isaia* (379-381), *Cronica* lui Eusebiu și „*Vita S. Pauli, prima eremită*” (374-379).

O a doua perioadă se întinde de la perioada romană până la începutul traducerii Vechiului Testament din ebraică (382-390). În timpul acestei perioade, vocația exegetică a Sf. Ieronim s-a afirmat sub influența papei Damasus și s-a concretizat când opoziția clerului superior roman l-a constrâns să renunțe la avansările bisericesti, și să se retragă în Betleem. În anul 384 Sf. Ieronim face o traducere corectă la versiunea latină a celor patru *Evangelii*, o primă revizuire la traducerea *Psalmilor* și a *Cărții lui Iov* în latină după Septuaginta; în anul 385 *Epistolele* Sf. Ap. Pavel; între 386-391 o a doua revizuire a *Psalmilor* (după *Hexapla* lui Origen – *Psaltirea* din *Vulgata*). Este incert dacă a revizuit întreaga versiune a Vechiului Testament după Septuaginta în limba greacă. Între anii 382-383 scrie „*Altercatio Luciferiani et Orthodoxi*” și „*De perpetua Virginitate B. Mariæ; adversus Helvidium*”, între anii 387-388 scrie comentarii la *Epistolele* către *Filimon*, *Galateni*, *Efeseni* și *Tit*, iar între 389-390 la *Ecleziast*.

Între 390-405, Sf. Ieronim se dedică traducerii Vechiului Testament din ebraică, dar această operă alternează cu multe altele. Între anii 390-394 traduce cărțile

veterotestamentare: *Samuel, Regi, Iov, Proverbe, Ecleziastul, Cântarea Cântărilor, Ezdra și Paralipomena*. Tot în anul 390 traduce și tratatul „*De Spiritu Sancto*” al lui Didim al Alexandriei. Între anii 389-392 întocmește lucrările „*Quaestiones hebraicae in Genesim*” și „*De interpretatione nominum hebraicorum*”, „*Vita S. Hilarionis*”, „*Vita Malchi, monachi captivi*”, precum și comentariile la cărțile: *Naum, Miheia, Sofonie, Agheu și Habacuc*. Scrie apoi: „*De viris Illustribus*” și „*Adversus Jovinianum*” (392-393); comentariu la cartea „*Iona*” (395); revizuire la restul Noului Testament, versiunea latină și comentarii la capitolele 13-23 din *Isaia* (398); o operă neterminată – „*Contra Joannem Hierosolymitanum*” (398); „*Apologeticum adversus Rufinum*” (401); „*Contra Vigilantium*” (403-406); completare la versiunea Vechiului Testament din ebraică (398-405).

În ultima perioadă a vieții lui (405-420), Sf. Ieronim a preluat seria comentariilor întrerupte anterior. scrie astfel comentarii la: *Osea, Ioil, Amos, Zaharia, Maleahi* (406); *Daniel* (408); restul capitolelor care i-au rămas din *Isaia* (408-410); *Ezechiel* (410-415); *Ieremia* (415-420). Din perioada 401-415 datează ceea ce a mai rămas din predicile lui, tratate la *Evanghelia după Marcu*, omilii la *Psalmi* și *Evangheliile*, precum și „*Dialogi contra Pelagianos*”.

Caracteristicile operei Sf. Ieronim

Sf. Ieronim își datorează locul în istoria studiilor exegetice mai ales reviziilor și traducerilor biblice. Până aproape de anul 392, considera traducerea Septuagintei ca inspirată, dar progresul studiilor sale în limba ebraică și contactul cu diferiți rabini, l-au făcut să renunțe la această idee, considerând inspirat doar textul original. Cam în această perioadă s-a angajat în traducerea Vechiului Testament din ebraică. A mers însă prea departe împotriva ideilor vremii, înțelegând că nu a apreciat îndeajuns Septuaginta. Această traducere mai târzie s-a făcut după un text ebraic mult mai vechi decât cel folosit la sfârșitul secolului al IV-lea, de aici și nevoia de a lua în considerare Septuaginta pentru restabilirea textului Vechiului Testament. Cu această excepție, trebuie admisă excelența traducerii făcută de Sf. Ieronim.

Comentariile lui reprezintă un volum mare de muncă, dar de o valoare de neegalat. De multe ori a muncit extrem de repede, considerând comentariul o operă de compilare, iar grija lui principală era de a aduna interpretările predecesorilor decât să

facă judecăți asupra lor. Opera „*Quaestiones hebraicae in Genesim*” este una dintre cele mai bune, fiind o cercetare filologică legată de textul original. Este regretabil că nu a putut să continue – așa cum și-a dorit, un mod de lucru cu totul nou la acea vreme. Deși a mărturisit dese ori dorința de a evita alegoriile excesive, eforturile i-au fost zadarnice, iar în anii din urmă a fost jenat de unele dintre explicațiile alegorice anterioare. Mărturisește chiar că a recurs la înțelesul alegoric doar când nu a reușit să descopere înțelesul literar. Tratatul „*De Interpretatione nominum hebraicorum*” nu este altceva decât o colecție de semnificații mistice și simbolice.

Exceptând „*Commentarius in ep. ad Galatas*” – unul dintre cele mai bune, comentariile la Noul Testament nu au o valoare foarte mare. Printre comentariile la Vechiul Testament, trebuie menționate cele la: *Amos, Isaia și Ieremia*. Unele sunt de-a dreptul rele, precum cele la: *Zaharia, Osea și Ioil*.

În concluzie, cunoștințele biblice ale Sf. Ieronim îl clasează printre exegeții de frunte ai antichității. În primul rând, a fost precaut cu sursele de informare, cerând exegetului o cunoaștere amplă a istoriei sacre și profane, a lingvisticii și geografiei Palestinei. Niciodată nu a admis sau respins cărțile deuterocanonice ca parte a *Canonului Sfintei Scripturi*, făcând dese referiri la ele. Legat de revelație, existența înțelesului spiritual și al libertății Bibliei de greșeli, Sf. Ieronim ține doctrina tradițională.

Cu siguranță a insistat mai mult decât alții pe contribuția autorului sacru în colaborarea cu opera inspirată, criticismul lui fiind original. Controversa cu iudeii și cu păgânii a durat mult, atrăgând atenția creștinilor pe unele dificultăți în Biblie, Sf. Ieronim dând răspunsuri variate. Fără a le mai menționa, el face apel mai ales la principiul că numai textul original al Scripturii este inspirat și lipsit de greșeli. Astfel, trebuie determinat dacă textul care ridică dificultăți nu a fost cumva alterat de către cel ce l-a copiat. Mai mult, când scriitorii Noului Testament au citat Vechiul Testament, nu au făcut o citare literală. Sunt multe subtilități și contradicții în explicațiile oferite de Sf. Ieronim, dar trebuie avută în vedere evidenta lui sinceritate, întrucât nu încearcă să-și acopere ignoranța, ci admite că sunt multe dificultăți în Biblie, uneori părând chiar rușinat.

În cele din urmă, proclamă un principiu care, dacă ar fi recunoscut ca legitim, ar putea servi la ajustarea insuficiențelor criticilor sale.

Afirmă că în Biblie nu există greșală datorită ignoranței sau inadvertenței scriitorului sacru, dar adaugă: „*Este obișnuit ca istoricul sacru să se conformeze la opinia general acceptată de către lumea timpului său.*”⁵

Printre operele istorice ale Sf. Ieronim trebuie amintită traducerea și continuarea „*Chronicon Eusebii Caesariensis*”, întrucât continuarea făcută de el (cuprinzând anii 325-378), a servit ca și model pentru cronicile Evului Mediu, deci cu defectele unor astfel de opere: abundență excesivă la descrieri, lipsa proporției și a descrierii istorice, etc. „*Vita S. Pauli Eremitae*” nu este un document tocmai demn de încredere; „*Vita Malchi, monachi*” este un elogiu al castității țesut printr-un număr de episoade legendare.

S-a vehiculat că inclusiv călătoriile Sf. Ilarie nu sunt altceva decât plagiatul unor vechi povești de călătorie. Aceste obiecții sunt cu totul deplasate, întrucât este o operă certă. Tratatul „*De Viris Illustribus*” reprezintă o lucrare istorică de valoare, scrisă ca și lucrare apologetică pentru a demonstra că Biserica a dat și oameni pregătiți. Pentru primele trei secole, Sf. Ieronim depinde în mare măsură de opera lui Eusebiu din Cezareea, a cărui mărturii le împrumută, de multe ori în mod denaturat, datorită rezeziunii cu care lucra. Cu toate acestea, expunerile autorilor din secolul patru, sunt de o mare valoare.

Lucrările oratorice constă în aproape o sută de omilii sau scurte tratate, iar în acestea, pustnicul din Betleem apare într-o nouă lumină. Este un călugăr ce se adresează călugărilor, nu fără a face aluzii la evenimentele contemporane. Oratorul vorbește mult și se scuză pentru aceasta; manifestă o minunată cunoaștere a versiunilor și conținutului Bibliei. Alegoriile sunt excesive uneori, iar învățăturile despre har sunt semi-pelagiene; are un spirit critic la adresa autorității, simpatie pentru săraci, ajungând până la ostilitate împotriva bogaților. Lipsa de bun gust, stil inferior și citări greșite sunt cele mai flagrante defecte a acestor predici. În mod evident însă, au fost notate de către ascultători și este îndoielnic să fi fost revizuite de către predicator.

Correspondența Sf. Ieronim este una dintre cele mai cunoscute creații literare și cuprinde aproximativ o sută douăzeci de scrisori pe care le-a semnat. Acestea scrisori – apreciate încă de către contemporanii săi, alături de confesiunile Sf. Augustin, au fost mult apreciate de către umaniștii Renașterii.

Pe lângă interesul literar, au și o valoare istorică întrucât ating subiecte variate – de la teologie, polemici, critici, conduită și biografie, extinse pe o jumătate de secol. În ciuda dicției pompoase, redau personalitatea umană a Sf. Ieronim: imprezibil, îndrăgostit de extreme, excesiv de sensibil, plin de grație, satiric, fără cruțare la adresa altora și la fel de onest în ceea ce-l privea.

Lucrările teologice ale Sf. Ieronim sunt mai ales polemice, scrise în diferite momente. Pierde șansa de a deveni un teolog întrucât nu s-a implicat într-o manieră personală în problemele doctrinare. În controverse a fost un simplu interpret al doctrinei ecleziastice acceptate. Comparat cu Sf. Augustin, inferioritatea este extremă.

„*Dialogul*” împotriva luciferienilor tratează cu o sectă schismatică al cărui fondator era Lucifer, episcop de Cagliari (Sardinia). Luciferienii refuzau să aprobe clemența prin care Biserica, începând cu Sinodul din Alexandria (362), permiteau episcopilor ce aderaseră la arianism, să-și continue activitatea pastorală, cu condiția mărturisirii Crezului Niceean. Această sectă rigoristă a avut partizani aproape pretutindeni, făcând probleme inclusiv în Roma. Împotriva lor, Sf. Ieronim a scris într-o manieră sarcastică „*Dialogul*”, nu întotdeauna corect din punct de vedere doctrinar, mai ales legat de Taina Mirungerii.

Cartea „*Adversus Helvidium*” aparține cam aceleiași perioade. Învățătura lui Helvidius cuprindea următoarele două puncte:

- *Fecioara Maria i-a mai născut copii lui Iosif după nașterea feciorelnică a lui Isus Hristos;*
- *din punct de vedere religios, căsătoria nu este inferioară celibatului.*

Sf. Ieronim s-a decis să răspundă discutând diferitele texte ale Evangheliei care se presupunea că conțineau obiecții la fecioria perpetuă a Fecioarei Maria. Chiar dacă nu a găsit răspunsuri pozitive la toate punctele, lucrarea ca atare, ține totuși un loc credibil în istoria exegezei catolice asupra acestor probleme.

Demnitatea relativă a fecioriei și a căsătoriei discutată în cartea împotriva lui Helvidius, a fost reluată în cartea împotriva lui Helvidius, a fost reluată în cartea „*Adversus Jovinianum*”, scrisă un deceniu mai târziu. Ieronim recunoaște legitimitatea căsătoriei, dar folosește anumite expresii defăimătoare criticate de către contemporani, și pentru care nu a dat explicații satisfăcătoare. Jovinian a

fost mai periculos decât Helvidius și chiar dacă nu a propovăduit mântuirea doar prin credință și inutilitatea faptelor bune, a prezentat un drum al mântuirii mult prea ușor, desconsiderând viața ascetică. Pentru fiecare dintre aceste puncte, Sf. Ieronim a luat atitudine.

În cartea „*Apologeticum adversus Rufinum*” s-a ocupat de controversa origenistă. Sf. Ieronim a fost implicat într-unul dintre cele mai violente episoade ale acelui conflict care a zbuciumat Biserica din timpul vieții lui Origen (185 – cca. 254) și până la al cincilea Sinod Ecumenic (553). Întrebarea în discuție a fost de a determina dacă anumite doctrine susținute de Origen și alții, predate de adepți păgâni ai lui Origen, pot fi acceptate. În cazul de față dificultățile doctrinare au fost înăsprite între Sf. Ieronim și fostul său prieten, Rufinus. Pentru a înțelege poziția Sf. Ieronim, trebuie să amintim că operele lui Origen erau de departe cele mai complete colecții exegetice existente la acea dată, și cele mai accesibile studenților. De aici și tendința naturală de a face uz de ele – și este evident că Sf. Ieronim le-a folosit, precum mulți alții. Trebuie să se facă însă distincție între scriitorii care s-au folosit de opera lui Origen și aceia care au îmbrățișat doctrina lui. Această distincție trebuie luată în seamă și în cazul Sf. Ieronim, a cărui metodă de lucru era foarte rapidă și consta în transcrierea interpretărilor foștilor exegeți, fără folosirea unui aparat critic. Cu toate acestea, este sigur că Sf. Ieronim l-a lăudat și s-a folosit de opera lui Origen, și chiar a transcris unele pasaje eronate fără nici o rezervă. Este de asemenea, evident că nu a aderat niciodată la doctrina origenistă.

În aceste condiții s-a ajuns că, atunci când Rufinus – un origenist autentic, l-a chemat să justifice folosirea operei lui Origen, explicațiile Sf. Ieronim nu au fost fără rețineri. La această distanță de timp este necesar un studiu subtil și detaliat asupra problemei, pentru a putea decide baza reală a conflictului. Oricum ar fi, Ieronim poate fi acuzat de imprudență în limbaj și acuzat de folosirea unei metode de lucru nechibzuite. Cu un temperament ca al lui, încrezător în orthodoxia sa incontestabilă în materie de origenism, trebuie să fi fost tentat în mod firesc să justifice orice. Aceasta nu a făcut altceva decât să aducă mai multă controversă cu vicleanul său adversar, Rufinus. De departe, poziția lui Ieronim este cea mai fermă dintre

cei doi, chiar și în ochii contemporanilor. Este recunoscut la nivel general că în această controversă, Rufinus este de condamnat. El este cel care a deschis conflictul în care s-a dovedit a fi îngust la minte, perplex, ambițios, chiar temător. Sf. Ieronim, a cărui atitudine nu este întotdeauna fără reproș, i-a fost net superior.

Vigilantius, preotul gascon împotriva căruia Ieronim a scris un tratat, și-a manifestat nemulțumirea față de uzanțele bisericesti decât de problemele de doctrină. Ceea ce respingea în primul rând, erau viața monastică și venerarea sfinților și a relicvelor.

Pe scurt, Helvidius, Jovinian și Vigilantius erau exponenții unei reacții împotriva ascetismului, care s-a dezvoltat foarte mult în secolul al IV-lea. Probabil influența aceleiași reacții se poate observa în doctrina monahului Pelagie, care a dat numele principalei erezii împotriva harului divin. Pe această temă Ieronim a scris „*Dialogi contra Pelagianos*”.

Cartea „*De situ et nominibus locorum hebraicorum*” este o traducere a cărții „*Onomasticon*” a lui Eusebiu, căreia Ieronim i-a adăugat completări și corecții. Traducerile „*Omiliilor*” lui Origen diferă în caracter, în funcție de perioada în care au fost scrise. Cu timpul, Ieronim a devenit expert în arta traducerii și a depășit tendința laxă de a trece peste anumite erori ale lui Origen, când ajungea la ele. Traducerea omiliilor la „*Cântarea Cântărilor*” merită de asemenea, amintită, a cărui original grecesc a fost pierdut.

Opera Sf. Ieronim poate fi găsită în *Patrologia Latină*, XXII-XXX.

Traducere Pr. Cristian LASLO
(sursa: www.newadvent.org)

Note:

1. Oraș antic distrus de goți în anul 379, cu locație necunoscută, în împrejurimile orașului Ljubljana, Slovenia (n.t.)
2. Azi în Germania, la granița cu Luxemburg (n.t.)
3. Nord-estul Italiei, oraș care în antichitate găzduia peste 100.000 de locuitori (n.t.)
4. Pelagianismul: doctrină eretică creștină din secolul V care nega urmările păcatului originar, susținând că oamenii pot săvârși binele și fără grația divină
5. P.L., XXVI, 98; XXIV, 855

AMVON

VINDECAREA

Matei 8, 14-17

În textul nostru, Matei citează Isaia 53 pentru ca să înțelegem misterul și însemnătatea morții lui Isus: El este Dreptul care ia asupra Sa nedreptatea. Pornind de la Is. 53 Matei explică întreaga activitatea terapeutică a lui Isus: El ne vindecă într-un mod ciudat, adică luând asupra Sa suferințele și durerile noastre... Să vedem...

Povestirea se articulează în trei părți: prima e minunea cu soacra lui Petru, următoarea descrie faptul că seara Isus vindecă întregul oraș și-n final ni se oferă interpretarea tuturor minunilor: „s-a întâmplat așa pentru ca să se împlinescă Scriptura, care spune că El a luat asupra Sa bolile noastre”.

Pericopa ne arată *originea tuturor minunilor* – al terapiei lui Isus – adică crucea lui Cristos: faptul că El ia asupra Sa relele noastre și se face servul nostru! Apoi ne spune și *scopul tuturor minunilor*: a fost înviată și îi slujea. *Scopul tuturor minunilor este de a sluji.*

Dacă în prima minune – a leprosului – ni s-a arătat de ce a venit Isus și ce a făcut prin Cuvântul Său, adică ne-a curățat de lepră și ne-a dat o viață nouă, liberă de moarte, în a doua minune am subliniat credința centurionului – minunea e posibilă în măsura în care eu cred în Cuvânt; credința mea în Cuvânt înfăptuiește minunea – în această pericopă ni se spune rezultatul minunii și al vieții noi. *Viața nouă, pe care Isus a venit să ne-o aducă, e capacitatea de a sluji, pentru că Dumnezeu e Serv.*

Cuvântul *a servi* – în NT – indică *iubirea concretă*. *Iubirea* înseamnă a-l servi pe Celălalt, după cum egoismul înseamnă a se servi de celălalt. Așadar întreaga viață nouă pe care Cuvântul lui Isus o aduce, se rezumă la a servi. Aceasta e prima temă.

De unde vin minunile? Ele izvorăsc din faptul că Dumnezeu însuși e serv: s-a făcut slujitorul nostru. A luat asupra sa infirmitățile noastre. El ne-a iubit mai întâi!

Dacă a sluji înseamnă a iubi – în mod concret și nu cu vorbele – fiecare minune ne conduce să-l iubim concret pe aproapele, nu doar cu vorba, ci cu fapta. Iar originea minunilor e faptul că El ne-a iubit mai întâi – și nu noi pe El – dar nu cu vorba, ci în mod concret, adică și-a dat viața pentru noi.

Când noi interpretăm minunile, nu trebuie să le vedem ca fiind trucuri, magie sau ca semn al puterii lui Dumnezeu... *Minunile*, în mod paradoxal, sunt semnul neputinței lui Dumnezeu. Căci *Matei ne spune că Isus a făcut minunea pentru că a luat asupra sa infirmitățile noastre, pentru că a sfârșit pe cruce*. Nu puterea Sa a făcut minunile, ci compasiunea Sa, faptul că El a împărțit răul nostru, adică l-a luat asupra Sa. Așadar originea tuturor minunilor e *compasiunea* lui Dumnezeu: a pătimi „cu”, a suferi „cu”...

Minunile sunt semnul iubirii lui Dumnezeu care se face servul omului, ducând pe umeri greutatea întregii noastre neomenii. Acesta e sensul general al textului.

Cu aceste cuvinte atingem esența creștinismului care e iubirea concretă pentru aproapele, o iubire pe care Dumnezeu mai întâi a trăit-o. A iubi concret înseamnă a sluji, a spăla picioarele.

Această minune în Ev. după Marcu e povestită ca fiind primul gest al lui Isus: această femeie infirmă, paralizată, eliberată de febră se ridică și-L slujește pe Isus. *Isus ne slujește și ne vindecă pe noi, pentru ca noi să-i putem sluji pe alții*. Acesta e gestul inovator care introduce un stil nou în raporturile interumane.

v. 14

Scena are loc în casa lui Petru. *Casa* e locul în care omul își trăiește relațiile și se realizează ca persoană. Omul are o casă, iar dacă n-o are, el nu există... În casă fiecare și experimentează limitele și propriile nevoi. Casa e locul în care omul e primit în limitele și nevoile sale fundamentale, pentru a putea trăi.

În casa lui Petru – simbolul Bisericii – există o persoană cu febră, care stă la pat. În sine febra nu e gravă; ci e grav ceea ce temperatura ridicată produce. Un om cu o febră mare nu reușește să stea în picioare și are nevoie ca alții să-l slujească.

Care-i „febra” din casa lui Petru care-i stăpânește pe toți? Aflăm răspunsul la cap. 18, unde se spune că discipolii se certau între ei (în casa lui Petru), pentru a ști cine era cel mai mare dintre ei.

Care e febra care ne împiedică să

trăim relațiile noastre în familie, în Biserică, în comunitate? E faptul că fiecare vrea să-l domine, să-l stăpânească pe celălalt. Fiecare crede că împlinirea sa constă în stăpânirea peste altul. Acest gând distruge relațiile și viața, ne împiedică să trăim. Căci altul e văzut ca fiind „un instrument” de stăpânit.

Această gândire împiedică iubirea, slujirea reciprocă și faptul de a putea trăi viața în mod uman... este rădăcina tuturor relelor. Cine judecă așa înseamnă că nu se acceptă pe sine, ci vrea să fie mai mare. Decât cine? Decât el însuși? Însă tu ești ceea ce ești. Iar Isus va lua pruncul în brațe...

Toți trebuie să ne vindecăm, de această „febră” pentru a putea trăi și sluji!

Această febră ne conduce să ne întrebăm imediat – atunci când vedem o persoană – „la ce-mi folosește?”. Acesta e raportul obișnuit pe care-l avem cu toate persoanele. Eu cred că celălalt trebuie să-mi folosească la ceva... Și e tragic... Pentru că a te folosi de celălalt e opusul iubirii. Înseamnă a-l instrumentaliza pe celălalt pentru ca tu să-ți atingi scopurile tale. Înseamnă să nu-l respecti pentru ceea ce el este: pentru ceea ce el îți oferă, pentru nevoile și necesitățile sale.

Toate relațiile sunt distruse de această febră: de faptul că fiecare se folosește de celălalt... Isus observă această situație.

E interesant că doar soacra e eliberată de această febră, în timp ce apostolii o vor mai avea și după alte 10 capitole...

Soacra ne reprezintă pe toți, care avem această febră. Ea e prima vindecată: și e femeie, bătrână, soacră și bolnavă. Ea întrupează spiritul lui Cristos care slujește.

În Marcu se spune că ei îi vorbesc despre ea lui Isus. În Matei, deși nimeni nu-I spune nimic despre boala ei, *Isus „o vede și intervine”, pentru că iubește*. Se pare că cine nu iubește, nici nu vede și nici nu ajută... Isus o vede...

v. 15

„Isus o atinge”. Întotdeauna minunea se întâmplă prin atingere. A atinge înseamnă a intra în comuniune. *Comuniunea cu Isus este aceea care ne vindecă*. În comuniune mereu există un schimb între cei doi care comunică, unul devenind celălalt și viceversa.

Credința este o atingere. Există o atingere-Dumnezeu, un „a fi atinși de El”, care ne schimbă viața. Și Dumnezeu îi atinge pe toți.

Îi atinge „mâna”. *Mâna* e ceea ce deosebește omul de animal, căci omul cu mâna ia, muncește, dăruiește, împarte, sau

face opusul... ia în plus (fură) de la alții, stăpânește și ucide... Totul depinde de mână. Mâna înseamnă acțiunea.

Omul e acel animal care are o acțiune cu totul liberă: poate da viața sau moartea și acest fapt depinde de *felul inimii* care stăpânește mâna.

„Isus ne atinge mâna”, adică *El vindecă acțiunea noastră*, modul nostru concret de a trăi... După atingerea lui Isus, va fi diferit modul nostru de a lua, de a munci, de a împărți și dăruia...

Și prin această atingere „febra dispare...”. Se subliniază că dispariția febrei este o înviere. Biblia spune că ea „s-a ridicat”, aneste în limba greacă desemnând învierea lui Isus. Așadar vindecarea de această febră din acțiunea noastră, desemnează trecerea de la moarte la viață; de la lumea condamnată la lumea divină... Ca acțiunea noastră să nu fie dominată de egoism ci de iubire și de slujirea aproapelui...

În 1 Io. 3, 14, citim: „Noi știm că am trecut din moarte la viață, pentru că-i iubim pe frați”. Aceasta e învierea și se traduce în slujire.

Apoi se spune „s-a pus să-L slujească”. Nu e tradus corect căci nu înseamnă doar că „s-a pus să-L slujească”, ci „Îl slujea mereu”. E un verb la modul imperfect, exprimând o acțiune începută, dar care încă nu s-a sfârșit. Unii autori se întrebau „de ce-L slujea?”. Și au răspuns: „ca semn că s-a vindecat”, sau „pentru că în Biserică femeia trebuie să slujească...”.

Să nu uităm că slujirea este calificativul lui Isus: „Fiul omului a venit pentru a sluji și a-și da viața” și e singura definiție pe care Isus o dă despre Sine. „Eu sunt în mijlocul vostru ca Acela care slujește”.

Faptul că „ea s-a ridicat și i-a slujit” înseamnă că ea devine ca Cristos. În sfârșit, ea e primul om care procedează ca Dumnezeu. Dumnezeu e Serv... Căci a servi înseamnă a iubi în mod concret: a iubi nu cu vorbele, ci cu faptele și în adevăr.

A sluji este opusul aservirii (*exploatării*) și e însușirea profundă a lui Dumnezeu. Dumnezeu e Slujire! Și aceasta este gloria Sa! Ce face Isus la ultima cină – când „știe că a venit de la Tatăl și că se întoarce la Tatăl” și... așa își arată gloria –? Se dezbracă, se încinge cu ștergarul și spală picioarele... Aceasta e conștiința pe care Dumnezeu o are despre demnitatea Sa. Slujirea e cea mai înaltă demnitate a lui Dumnezeu.

Răul nostru stă în faptul că noi considerăm slujirea ca o îndatorire. Căci noi

considerăm o valoare faptul că alții ne slujesc. Dacă vi se întâmplă că trebuie să fiți serviți, veți înțelege că e mai bine să slujiți voi (*mă refer la momentul în care nu vă simțiți bine, când sunteți bolnavi*). Însă există o boală spirituală mult mai rea: se verifică atunci *când tu vrei să fii slujit* – deci nu-ți dai seama de boala ta – și ești convins că acest fapt se numește prestigiu. În schimb este răul cel mai mare, e răsturnarea valorilor Domnului, *pentru că El slujește și nu pretinde să fie El slujit*.

A înțelege umilința și slujirea lui Dumnezeu ca fiind valorile maxime, înseamnă a înțelege demnitatea omului: *omul e om în măsura în care știe să slujească și să iubească în mod concret!*

Prima minune e vindecarea de lepră, adică ne redă viața nouă, liberă de moarte; a doua, e credința în Cuvânt, iar a treia ne spune *ce înseamnă viața nouă: să fim ca Dumnezeu! Iar Dumnezeu slujește...*

Prima persoană care intrupează în istorie chipul lui Cristos e această femeie bătrână, soacră, bolnavă... La fel, în zilele noastre în Biserică, persoanele care scriu istoria Bisericii nu sunt așa-zisele persoane importante, ci sunt aceste persoane care slujesc în liniște...

Îl slujesc pe El, pe Domnul. Pentru că fiecare lucru pe care „tu l-ai făcut unuia dintre acești frați mai mici ai Mei, Mie mi-ai făcut”. Întotdeauna El e ultimul, cel mai mic! De ce? Pentru că El s-a făcut serv, deja a devenit ultimul dintre oameni. *Și în fiecare ultim om tu-L slujești și-L întâlnești pe Dumnezeu.*

În acest cuvânt simplu „slujire” stă esența creștinismului. „Slujirea” este noul chip al lui Dumnezeu, pe care Isus a venit să ni-l aducă. Este eliberarea de Dumnezeul-stăpân care subjugă omul și face în așa fel încât noi să-l luăm ca model, înrobindu-ne unii pe alții, printr-o febră teribilă, care ne ține pe toți la pat.

Dacă în prima minune, prin atingere, Isus își însușește lepra noastră, în atingerea mâinii soacrei lui Petru, Isus ne dă Spiritul Său, adică stilul Său, viața Sa și modul Său de a se comporta.

v. 16

Ce se face *seara*? Nimic! Omul merge să se culce... Seara e simbolul morții, e timpul indisponibil pentru om. Seara se oprește totul. Nu mai e nimic de făcut, pentru că noaptea înghite totul.

Isus, în schimb, seara lucrează. *Dacă în timpul zile a făcut numai trei minuni, seara îi*

vindecă pe toți. Ce înseamnă?... Înseamnă că *Isus prin moartea Sa* – aceasta este seara, când soarele apune definitiv – *ne vindecă pe toți pentru că e solidar cu tot răul din lume.* Tocmai seara El pune viața Sa în slujba tuturor și împlinește deplin mântuirea tuturor.

Mereu spunem: „*Prin crucea și prin moartea Ta ai răscumpărat lumea*”. Prin urmare mântuirea lui Isus ne vine nu de la puterea Sa, ci de la neputința Sa pe cruce. De ce? Pentru că pe cruce Isus se face egal cu noi toți; e aproape de toți și deci, ne vindecă pe toți, pentru că nu mai suntem singuri; în acel loc ne atinge pe toți.

Isus, cu seara (moartea) Sa, atinge toate serile noastre. Prin noaptea Sa ne vindecă de toate nopțile și de toate frigurile noastre... E minunată această seară luminată de o infinitate de miracole.

Minunile nu sunt un semn de putere, sunt semnul neputinței și al compasiunii... Prin crucea Sa El a împărtășit situația noastră, ne-a atins și prin această atingere ne-a vindecat pe toți.

Ce înseamnă că Isus i-a vindecat? Avem un alt verb „*i-a îngrijit, i-a tratat*”, care arată grija lui Isus pentru noi, dezvăluindu-ne iubirea Sa pentru noi.

v. 17

În această acțiune a lui Isus evanghelistul vede împlinirea imnului Servului din Is. 53 și spune „*în acest fel El a luat asupra Sa bolile noastre*”. Textul grec spune „*În acest fel El a primit infirmitățile noastre*”. Infirmitate – de la *infirmitas* – desemnează omul care nu e stabil, se clatină, e fragil, slab. Deci Isus a primit orice slăbiciune, instabilitate sau clătinare de-a noastră. Tocmai pe cruce El ia asupra Sa orice fragilitate de-a noastră.

„*A purtat*”, în limba greacă avem *bastazo, basto* este *asinul*, adică a purtat asupra Sa... Ce? *Relele noastre și e total solidar cu toți.*

Minunile nu sunt opere de magie, de supraputere, ci sunt opere de simpatie, de compasiune, de solidaritate... Și în zilele noastre toate minunile se întâmplă așa.

Care-i adevărata minune? Ca eu să încep să-l slujesc pe celălalt; să fiu solidar cu aproapele; să-l iubesc concret; să împărtășesc situația sa. Toate acestea fac lumea nouă și nu bagheta magică făcătoare de minuni... Lumea nouă se dezvoltă când eu îmi schimb spiritul (*inima, stilul vieții*), când mă vindec de friguri și când, în sfârșit, accept Spiritul lui Dumnezeu care S-a făcut ultimul dintre toți și slujitorul tuturor. *Atunci și eu devin ca Dumnezeu.*

Aceasta e adevărata minune!

În soacra lui Petru, Isus ne prezintă *viața nouă* – care trece aproape neobservată – *e capacitatea de a sluji a omului, o capacitate pe care omul o primește de la Isus!* Dar cum ne-a dat-o Isus? Ne-a dat-o prin slujirea Sa definitivă pe cruce.

Iată *rădăcina tuturor miracolelor*: slujirea lui Cristos care e solidar cu noi până la capăt și iată *scopul tuturor minunilor*: să ne pună în comuniune cu această slujire.

Ce i-a spus Isus lui Petru, când a vrut să-i spele picioarele și Petru a ripostat: „*Tu, niciodată nu-mi vei spăla picioarele...*” „*Dacă Eu nu-ți spăl picioarele, nu vei avea parte cu Mine*”. Așadar, noi putem să slujim pentru că El mai întâi ne-a slujit! Noi putem iubi pentru că El ne-a iubit cel dintâi...

Î: Există o asemănare între rău și boală, care dincolo de faptul că ambele fac rău, tind să se transmită de la persoană la persoană, formând un lanț imens... (*de exemplu, pruncii care cresc în violență devin izvor de violență...*).

Când o persoană se descarcă, noi simțim răul ei, deci răul nu se evaporă, ci trece de la o persoană la alta... Acest rău se termină numai când sfârșește în Dumnezeu: numai în El se evaporă și lanțul se rupe... Dacă noi conducem răul în Domnul, suntem mântuiți... E minunat, căci înseamnă că avem capacitatea să luăm temporar răul altuia asupra noastră și să-l descărcăm în Domnul, sau răul nostru să-l dăm Lui...

R: Problema răului e că toți îl facem și odată primit, îl dublăm. Răul se oprește numai unde află puterea unei iubiri mai tari, care nu-l restituie, ci-l ia asupra sa. Numai iubirea divină poate lua răul asupra ei, fără să rămână vătămată... În măsura în care ne simțim iubiți și primiți, la rândul nostru devenim capabili să facem așa, să neutralizăm răul...

Răul e nebun: s-a descărcat peste Cel care era drept, crezând că va obține victoria, însă a aflat înfrângerea. Tocmai fiind ucis Isus, răul a fost biruit.

Î: Uneori e greu să-i slujim pe alții și de multe ori nu suntem mulțumiți când slujim... Uneori e nevoie de o minune să-i slujim pe alții... S-a spus că „*noi putem iubi și sluji numai pentru că Isus ne-a iubit și slujit cel dintâi*” ... Ce înseamnă?

R: Copilul – dacă e iubit gratuit – va ști să iubească... Dacă accept că Domnul mă iubește, *dacă accept slujirea Sa*, voi ști să iubesc și să slujesc. În măsura în care sunt slujit și

iubit, eu știu iubi și sluji. Deci, *credița creștină este tocmai această experimentare a iubirii gratuite și a slujirii lui Dumnezeu pentru mine...* „*Care m-a iubit și Și-a dat viața din slujire pentru mine*”. Această experiență mă eliberează de friguri. Dar e o vindecare care durează întreaga viață.

Dacă simt că Domnul mă iubește, eu știu să iubesc gratuit, voios și dezinteresat. Când tu știi că ai primit gratuit tot ce ai și cine ești, vei iubi în mod gratuit și nu forțat...

Î: Maturizarea *personală* – în credință – are legătură cu *viața socială*. Ce legătură au aceste două nivele? Cum se poate sluji? Ce legătură are cu solidaritatea socială? În istorie s-au făcut multe rele în numele solidarității... (*pot să-l iert pe celălalt, dar poate că în plan social, nu reușesc să fiu coerent...*).

R: Dacă nu există nivelul social, cred că e fals cel personal; dacă nu există solidaritate, sentimentul meu de slujire e fals. *Minimul pe care-l produce un sentiment de slujire e că sunt solidar cu celălalt, oricine ar fi...* Matei 25 explică bine acest adevăr... „*Am fost întemnițat, bolnav, gol...*” „*Eram Eu – spune Domnul, și tu nu ai fost solidar cu Mine*”. Prin urmare, suferă solidaritatea noastră față de Dumnezeu, dacă ignorăm marginalizații. Deci suferă exact centrul credinței.

Mai mult, *cine mă vindecă astăzi de friguri?* Eu nu-L am pe Isus care-mi atinge mâna. *Cine-mi atinge mâna este emigrantul, săracul... el e cel care mă vindecă și mântuiește, pentru că el este Cristos. El îmi arată valorile, deoarece el este în această stare de sărăcie, pentru că eu sunt într-o stare de confort (având valorile opuse lui Dumnezeu).* Solidaritatea cu el mă mântuiește pe mine și nu pe el.

„*Eu sunt cu voi până la sfârșitul lumii*”. Cum? În aceste persoane. În aceste persoane Isus mă atinge și mă vindecă de egoismul și frigurile mele, mă mântuiește și mă face fiu. De ce? Pentru că eu mă fac fratele Lui, fiind solidar cu marginalizații. Trebuie să fim atenți la această temă.

Solidaritatea este faptul minim pentru a fi oameni și apoi, pentru a fi și fiii lui Dumnezeu, dacă cineva dorește. Fără solidaritate nici nu putem vorbi că am fi oameni sau fiii lui Dumnezeu.

În Biblie cuvântul „*a sluji*” înseamnă a fi solidar, și aceasta e caracteristica fundamentală a lui Dumnezeu care este „*cu toți*”. Adică este cu toți aceia cu care noi nu am vrea să fim... căci cu alții ne simțim bine...

Pr. Dr. Mihai Valentin TEGZEȘ

PILDE ȘI ÎNVĂȚĂTURI

BLAISE PASCAL

Blaise Pascal (1623-1662), a fost un matematician, fizician și filosof francez, având contribuții în numeroase domenii ale științei, precum construcția unor calculatoare mecanice, considerații asupra teoriei probabilităților, studiul fluidelor prin clarificarea conceptelor de presiune și vid. În urma unei revelații religioase în 1654, Blaise Pascal abandonează matematica și științele exacte și își dedică viața studiului teologiei și trăirii credinței.

El obișnuia să spună deseori: „Logica cea mai simplă ne îndrumă mai mult spre credință, decât spre necredință. Eu mă simt mai sigur să pariez pe existența lui Dumnezeu, decât pe inexistența lui, și iată raționamentul meu:

- Unu: să presupunem, prin absurd că, Dumnezeu nu există, și eu cred, nu mi se va întâmpla nimic rău. Mor și, odată cu moartea, s-a sfârșit totul.
- Doi: să presupunem, iar, tot prin absurd că, Dumnezeu nu există și, iar eu nu cred, de asemenea, nu mi se va întâmpla nimic rău. O dată cu moartea s-a sfârșit totul.
- Trei: dar, dacă, Dumnezeu există și, eu nu cred, atunci am pierdut totul pentru totdeauna.
- Patru: dar, dacă Dumnezeu există și, eu cred, atunci am câștigat totul: paradisul, viața veșnică, fericirea fără de sfârșit, așa cum scrie în Biblie.

Iată câteva cuvinte ale Bibliei în acest sens:

- «Vă pregătesc o împărăție, după cum Tatăl meu mi-a pregătit mie, ca să mâncați și să beți la masa mea în împărăția mea și să ședeți pe scaune de domnie, ca să judecați pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel» (Lc 22,29-30).
- «Tată, vreau ca acolo unde sunt eu, să

Blaise Pascal

fie împreună cu mine și aceia pe care mi i-ai dat Tu, ca să vadă slava mea, slavă pe care tu mi-ai dat-o» (In 17,24).

- «Veniți binecuvântații Tatălui meu de moșteniți împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii» (Mt 25,34).
- «Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei care-l iubesc pe el» (1Cor 2,9).

Vedeți că este mai logic să pariem pe existența lui Dumnezeu, decât pe inexistența lui? Vedeți că este mai logic să credem și să împlinim fapte de credință, decât să rămânem necredincioși inactivi?"

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

LAUDATO SI'

Un apel la relaționarea corectă

Semnată în data de 24 Mai și publicată oficial pe 18 Iunie, scrisoarea enciclică a Papei Francisc intitulată *Laudato Si'* (*Lăudat să fii*), a fost deja interpretată în moduri variate și contradictorii. Cu voci care afirmă multe lucruri, este o provocare să înțelegem ampla reflecție a Sfântului Părinte, prezentată în document.

La fel ca și în cazul oricărui alt document, ar trebui să începem mai întâi prin ascultarea autorului. Papa Francisc scrie: „*În această enciclică îmi propun în special să intru în dialog cu toți referitor la casa noastră comună.*” (*Laudato Si'*, 3)

Scrisoarea, cu numele luat din primele cuvinte ale imnului Sfântului Francisc care celebrează creația lui Dumnezeu, este mai presus de orice o invitație adresată fiecăruia la o conversație onestă. Ținând cont de complexitățile și dezacordurile diferitelor probleme ridicate de Papa, este important să ținem minte această dorință de dialog.

Atunci întrebarea este ce vrea Papa Francisc să discutăm? În centrul scrisorii este o viziune a ceea ce el numește de multe ori „*ecologie integrală*”. Clădind pe munca predecesorilor, în mod particular pe cea a Fericitului Papă Ioan Paul al II-lea și a Papei Emerit Benedict al XVI-lea, Francisc învață că suntem cu toții interconectați: „*A neglija angajarea de a cultiva și a menține o relație corectă cu aproapele, față de care am datoria îngrijirii și*

a păzirii, distruge relația mea interioară cu mine însumi, cu ceilalți, cu Dumnezeu și cu pământul.” (70)

Totul este în relație

Sfântul Părinte întemeiază *Laudato Si'* în înțelegerea clasică a dreptății: o stare de fapt în care relaționăm în mod adecvat cu Dumnezeu, cu aproapele și cu mediul înconjurător. Suntem chemați să relaționăm cu Dumnezeu ca și copiii iubiți, oferindu-I laudă în iubire. Față de aproapele, ca și lui Hristos, văzând în el chipul Domnului nostru. Față de natură, ca și cum am acționa în locul lui Dumnezeu, adică administratori ce se îngrijesc de lumea creată, mărturie a puterii Creatorului prin însăși virtutea existenței.

Despre chemarea noastră ca îngrijitori, Papa Francisc atrage atenția asupra legăturii dintre Creator și creație: „*fiecare creatură este obiect al duișiei Tatălui, care îi acordă un loc în lume. Chiar și viața efemeră a celei mai nesemnificative ființe este obiect al iubirii sale și în acele puține secunde de existență, el o înconjoară cu afectul său.*” Și concluzionează: „*De aceea, de la lucrările create se urcă «până la milostivirea sa iubitoare».*” (77)

Astfel, adevărata dreptate, respectă mediul înconjurător ca un dar din partea veșnicului și atotputernicului Dumnezeu. În sens invers, nedreptatea poate fi privită ca o ruptură a relaționării drepte, reflectate într-o cultură individualistă, consumistă, care renunță atât la ființele umane, cât și la lucrurile bune ale pământului.

„*Nu va exista o nouă relație cu natura fără o ființă umană nouă. Nu există ecologie fără o antropologie adecvată.*” (118)

Apoi explică mai departe: „*Nu există două crize separate, una a mediului și alta socială, ci o singură și complexă criză socio-ambientală. Strategile pentru soluționarea crizei cer o abordare integrală pentru a combate sărăcia, pentru a reda celor excluși demnitatea și în același timp pentru a avea grijă de natură.*”

Pentru Papa Francisc, traficul uman, avortul, distrugerea embrionilor umani și indiferența față de situația celor săraci,

sunt dovada impedimentelor profunde, interconectate la comuniune – obstacole pe care trebuie să le înlăturăm dacă sperăm să ascultăm „strigătele naturii însăși. Totul este legat.” (117). Adevărata dreptate cere ca să ne vindicăm relațiile. Toate!

Mai mult decât politică

Pentru începerea procesului de vindecare, Papa ne invită la „o nouă solidaritate universală”, care recunoaște că suntem o singură familie umană aflată în nevoie de relații corecte unii cu alții, cu Dumnezeu și cu întreaga creație (14). A înțelege acest adevăr fundamental, înseamnă a înțelege celelalte recomandări și teme ale enciclicei.

De exemplu, Papa Francisc consideră informația științifică într-un mod deliberat, recunoscând că Biserica a discutat îndelung astfel de probleme, chiar dacă nu pretinde expertiză tehnică specifică. (cf. 61)

În ciuda unei deschideri a Bisericii față de știință și a unor contribuții științifice considerabile din partea unor credincioși, a devenit un mit popular faptul că Biserica și știința sunt întrucâtva incompatibile. Ca și creștini nu putem accepta o atât de falsă opoziție. A face acest lucru, ar însemna predarea terenului fertil care ajută umanitatea să Îl înțeleagă pe Dumnezeu și planul Său minunat.

Papa Francisc își continuă provocarea îndemnând că „știința și religia, care furnizează abordări diferite ale realității, pot să intre într-un dialog intens și productiv pentru ambele.” (62)

Totuși, atenționează de asemenea, despre încrederea pe soluțiile pur tehnologice. Doar pentru că umanitatea a devenit capabilă să facă ceva, nu înseamnă că ar și trebui să o facă. Cu toate acestea însă, dacă „recunoaștem valoarea și fragilitatea naturii, și în același timp capacitățile pe care Creatorul ni le-a dat, acest lucru ne permite astăzi să punem capăt mitului modern al progresului material nelimitat. O lume fragilă, cu o ființă umană căreia Dumnezeu îi încredințează îngrijirea ei, interpelează inteligența noastră pentru a recunoaște cum ar trebui să orientăm, să cultivăm și să limităm puterea noastră.” (78)

Papa Francisc ne cere în mod asemănător să reflectăm în mod critic asupra „paradigmei tehnocratice” și „puterii umane fără limite”. (122)

Sfântul Părinte este un păstor, nu un lider politic, care speră să învingă partizanatul și să adune laolaltă pentru rezolvarea crizelor

cu care se confruntă familia umană. Ne îndeamnă să umanizăm sistemul pe care ne bazăm pentru satisfacerea nevoilor materiale, asigurându-ne că sunt la îndemâna tuturor. Trebuie să incorporăm criteriile etice în factorii de decizie economico-politici, care mult prea des reduc oamenii la simple statistici.

Papa Francisc scrie în mod amplu despre dezvoltare într-un mod care onorează patrimoniul cultural, face bilanțul taxării umane al deciziilor noastre economice și refuză să asocieze cerințele inacceptabile de „sănătate reproductivă” la asistența din țările mai sărace. Respinge fățiș afirmația conform căreia creșterea numărului populației este o problemă, numind programele de control ale populației „un mod pentru a nu înfrunta problemele”. (50)

O cheie și temă recurentă este solidaritatea cu cei săraci – cei care suferă cel mai mult, contribuie cel mai puțin la problemele ecologice și, cu toate acestea, au cea mai mare dificultate în a se adapta. Papa Francisc face un apel țărilor dezvoltate pentru asistarea națiunilor sărace în dezvoltarea tehnologiilor sustenabile și integrarea dreptății „în discuțiile despre mediu, pentru a asculta atât strigătul pământului cât și strigătul săracilor.” (49)

Uimirea, Dragostea și Lauda

Mare parte din informația apărută în mass-media despre noua enciclică s-a concentrat cu totul pe schimbarea climatică. În timp ce se discută pe această temă și pe alte capete de listă ecologice, Papa Francisc nu deschide cărări noi. În *Laudato Si'* există un sentiment de urgență la dialog sincer spre acțiune prudentă pe dificultățile de mediu, dar Francisc nu este primul papă să o afirme.

Ni se amintește de exemplu, de mesajul Fericitului Papă Ioan Paul al II-lea (1990) și al Papei Emerit Benedict al XVI-lea (2010) pentru Ziua Mondială a Păcii. Atunci, dar și cu alte ocazii, predecesorii Papei Francisc discutau despre crizele de mediu precum subțierea stratului de ozon, schimbarea climatică, poluarea și defrișarea pădurilor ecuatoriale și tropicale.

În plus, pe lângă considerațiile practice și reflecțiile teologice despre problemele de mediu, Papa Francisc oferă și îndemnuri pastorale la rugăciune, speranță și bucurie. El leagă viața sacramentală a Bisericii – în mod particular Euharistia, de grija pentru creație:

„În Euharistie creația își găsește cea mai mare înălțare a sa. Harul, care tinde să se manifeste în mod sensibil, ajunge la o exprimare minunată când Dumnezeu însuși, făcut om, ajunge să se lase mâncat de creatura sa.” (236)

Mesajul central conține o somație pentru un mod de viață mai simplu. În același timp, invitând persoane și comunități la o „convertire ecologică”. Sfântul Părinte Papa Francisc citează cuvintele Papei Emerit Benedict al XVI-lea: „deșerturile exterioare se înmulțesc în lume, pentru că deșerturile interioare au devenit așa de ample.” (217)

Papa Francisc ne provoacă să lepădăm acele lucruri care: ne fac insensibili față de frații și surorile noastre în nevoie; ne fac să ne umplem viețile cu noutăți superficiale și ocupații; ne deposează de capacitatea de a privi la universul creat cu un sentiment de

uimire. (113, 204, 206, 209)

Pe scurt, Sfântul Părinte ne prezintă o învățătură integrată, invitându-ne să ne consolidăm conversațiile despre grija casei noastre comune, fie la masa din bucătărie, fie la masa negocierilor. Enciclica *Laudato Si'* ne invită în ultimul rând la o creștere a rugăciunii în dragostea față de Dumnezeu, față de aproapele și față de lumea pe care Creatorul ne-a dat-o spre lucru și păstrare. Dacă suntem deschiși mesajului Papei Francisc, vom deveni în curând instrumente ale iubirii divine, exprimându-o mai profund în relațiile drepte cu El și cu întreaga creație.

Jonathan J. REYES, PhD

(Traducere din revista *Columbia*, numărul din August 2015)

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Iuliu Maniu: „Pe domeniul de la Bădăcin să se ocrotească și să se instruiască tineri”

Respectarea testamentului lui Iuliu Maniu reprezintă un scop pentru toți cei care susțin sau sunt implicați în vreun fel, în campania publică de salvare și conservare a Casei Memoriale „Iuliu Maniu” din Bădăcin. Conform testamentului marelui om politic, la Bădăcin, Maniu și-a dorit să existe un nucleu de cultură, un loc special amenajat în care să se organizeze activități educative, cu și pentru tineri.

100 de tineri se vor întâlni la Bădăcin

Peste 100 de tineri vor participa zilnic, în perioada 10-21 august, la activitățile care se vor desfășura la Bădăcin, în cadrul celei de-a doua ediții a parteneriatului educațional internațional intitulat „Împreună în diversitate și culturalitate”. Pe parcursul celor 11 zile, un grup de animatori, numit „Fatti di Speranza”, va veni la Bădăcin tocmai din orașul italian Brescia, pentru a organiza o serie de activități atractive pentru tineri și copii, printre care amintim jocurile în echipă, atelierile de lucru, învățarea de cântece, lecțiile de pictură, dans și de limba italiană. Toate activitățile se vor desfășura la Școala Primară „Iuliu Maniu” din Bădăcin, sub atenta îndrumare a cadrelor didactice implicate în proiect.

„Cel mai mult mi-a plăcut că am putut să

învăț cuvinte și expresii în limba italiană”

Scopul parteneriatului realizat între mai multe instituții sălăjene și grupul italian de animatori, este de a oferi copiilor și tinerilor un prilej de a participa la o activitate educativă și relaxantă în același timp, care se desfășoară în timpul vacanței de vară. „Eu am participat și anul trecut la întâlnirea cu italienii și voi participa și în acest an. Cel mai mult mi-a plăcut că am putut să învăț cuvinte și expresii în limba italiană, pe lângă alte lucruri practice ca împletirea de brățări”, ne-a declarat Ana Maria, una dintre participantele de anul trecut. Totodată, prin acest parteneriat se urmărește cultivarea prieteniei, a socializării, a deschiderii și a fraternizării copiilor de diferite vârste, naționalități, obiceiuri și tradiții, dar și dezvoltarea ideii de voluntariat, prin implicarea gratuită în slujba semenilor, într-o lume diversă, multiculturală. Activitățile de la Bădăcin se vor desfășura cu sprijinul părților implicate, după cum urmează: Inspectoratul Școlar Județean Sălaj, Primăria Comunei Pericei, Școala Gimnazială Nr. 1 Pericei, Școala Primară „Iuliu Maniu” Bădăcin, Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1 Pericei, Asociația „Grădinița Copiilor Noștri” Pericei, Colegiul Național „Simion Bărnuțiu” din Șimleu-Silvaniei, Școala Gimnazială Nr. 1 din localitatea Panic, Parohia Greco-Catolică

Bădăcin și grupul de animatori italieni „*Fatti di Speranza*”.

Coordonatorii principali ai proiectului educațional sunt directorul Școlii Gimnaziale Nr.1 Pericei, prof. Filip Gyongyi-Ana și prof. Maria Borz, iar cadrele didactice din această unitate, implicate în parteneriat sunt: prof. Jozsa Erika, prof. înv. primar Bacsadi Izabella, prof. înv. primar Kiraly Eniko, prof. Jozsa Marcela, prof. înv. primar Debre Beata, prof. înv. primar Breda Krisztina, secretar Sfânt Teodora-Crina și coordonatorul de structură al Grădiniței cu Program Normal Bădăcin, Man Liana. De la Colegiul Național „*Simion Bărnuțiu*” Șimleu-Silvaniei participă prof. Otilia Vasil, iar de la Școala Gimnazială Nr. 1 Panic prof. Dobrai Erika.

Reamintim că din luna februarie se desfășoară campania publică „*Salvați Istoria Națională, Salvați Casa lui Iuliu Maniu din Bădăcin!*”, care își propune strângerea de fonduri pentru salvarea casei de la prăbușire și redarea acesteia publicului larg, campanie ce se adresează tuturor românilor din țară și străinătate.

Doritorii pot să sprijine acest proiect, donând în conturile:

Lei: RO22RZBR0000060002085400

Euro: RO18RZBR0000060002899205

Dolari: RO11 RZBR 0000 0600 1092 7730

Cont PayPal: salvaticasamaniu@yahoo.com

deschise la Raiffeisen Bank,
Agenția Șimleu-Silvaniei, jud. Sălaj.

Maniu oferea burse de studiu

Implicarea lui Maniu în asigurarea unei bune educații copiilor din Bădăcin nu

s-a rezumat doar la ridicarea și dotarea unei școli. Localnicii își amintesc că ori de câte ori venea acasă, acesta trecea pe la școală și se interesa de la dascăli de rezultatele elevilor la învățătură. Celor mai buni elevi Maniu le oferea burse și îi trimitea la studii prin țară la Cluj sau București. „*În note de impresii*” aflată la dispoziția vizitatorilor Casei Memoriale „*Iuliu Maniu*” din Bădăcin, Ștefanucă Chișiu nota în 2001 la vârsta de 72 de ani o întâmplare de pe vremea când era clasa a III-a primară. Bătrânul își amintea despre cum într-o zi „*Domnișorul Iuliu Maniu*” a oferit elevilor pachete mari cu bomboane în schimbul recitării unei poezii. Premiul cel mare un pachet de bomboane de 2 kilograme era oferit elevului care va recita o poezie pe care Maniu nu o auzise până atunci. Prin campania publică „*Salvați Istoria Națională, Salvați Casa lui Iuliu Maniu din Bădăcin!*” se dorește reabilitarea clădirii, refuncționalizarea clădirii ca și muzeu, precum și amenajarea unui centru destinat activităților tinerilor, avându-se în vedere amenajarea unei săli de conferințe.

Ioana GALE

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

PELERINAJUL ȘIMLEU-SILVANIEI - BĂDĂCIN - SIGHETU-MARMAȚIEI

Sâmbătă, 22 august 2015, la orele 14.30, ca în fiecare an la Biserica Greco-Catolică *Sfânta Treime* din Șimleu-Silvaniei s-au întâlnit peste 80 de tineri din toate părțile țării pentru a porni într-o experiență de comuniune, comemorare, rugăciune și redescoperire a identității naționale și religioase.

O experiență după care te întorci transformat! Lucrurile capătă valoare, istoria se pipăie cu mâna, credința se trăiește intens.

Ideea acestui pelerinaj a fost frământată pe colinele Romei în anul 1999 când părintele

Florian Gui, preot călugăr greco-catolic din Congregația *Fiii Divoinei Providențe* (fondată de Sfântul Don Orione) încerca să contureze un posibil traseu de la Șimleu-Silvaniei, prin Bădăcin (*satul lui Iuliu Maniu*), Bocșa (*Simion Bărnuțiu*) și până la Sighetu-Marmației (*unde și-au dat viața atâția însetați de adevăr*) vizitând locurile de origine ale multora dintre cei care au marcat istoria secolului al XX-lea luptând pentru afirmarea națională și religioasă, cei care nu au făcut nici un compromis. Pentru ei lucrurile nu erau complicate, trebuia să spună

da minciunii și toți ar fi devenit mari oameni de stat, ar fi rămas oameni de cultură, episcopi, preoți; așa au devenit pușcăriași. A avut rost jertfa acestor martiri? Până când tinerii îi vor căuta pot să spun cu tărie: DA!!!

A fost un moment deosebit pentru noi ca sa-i vedem pe acești tineri plini de entuziasm, bucuroși că s-au reîntâlnit și reîncep o aventură alături de tinerii cu care au împărtășit deja în anii precedenți această experiență, dar și să cunoască alți tineri care fac pentru prima dată această experiență. Doar zâmbet și bucurie s-a putut citi pe fețele lor. Parcă curtea bisericii și apoi subsolul unde ne-am desfășurat programul de organizare pentru pornire a fost înfrumusețat de saluturi, îmbrățișări, entuziasm, cântece și fericire. Cum poate să fie mai frumoasă biserica decât așa? Oare unde-i Dumnezeu, dacă nu în această biserică inundată de bucurie lor și a noastră, văzându-i.

Este un lucru extraordinar că acest Pelerinaj a ajuns la a XVI-a ediție și tot mai mulți tineri sunt dornici să facă această experiență.

Tinerii sunt însetați de adevăr, sunt însetați de a cunoaște ceea ce pe toate căile în România actuală se încearcă să li se ascundă. În acest pelerinaj dau mâna cu istoria adevărată și întâlnesc realitatea pură pe care au trăit-o cei care au luptat pentru credință, adevăr și libertate, rămânând cu ceea ce aveau ca valoarea cea mai autentică și profundă, care nu le-a putut-o lua nimeni, libertatea interioară.

Mulțumim din suflet Părintelui Florian Gui, pentru această lecție de istorie și cateheză făcută pe urmele și pe mormintele eroilor și ale martirilor și mulțumim acestor tineri pentru că ne-au adus mult entuziasm prin vizita lor. Mulțumim preoților și fraților călugări din Congregația *Don Orione* care-l susțin și-l însoțesc în organizarea acestui pelerinaj pe părintele Florian și care încă sunt cei mai mari

susținători a tot ceea ce înseamnă martiriul și susținerea ideii de redescoperire a acestui izvor care ar trebui să adape din plin sufletul bisericii și al neamului nostru.

Până nu ne vom întoarce cu adevărat la acest izvor, martiriul, și nu-i vom face loc să curgă pe toate cursurile și văile acestei țări nu vom cunoaște cu adevărat o vindecare de tot ce a însemnat atrocitatea comunismului ateu. Această experiență constituie o deșteptare a conștiinței pentru mulți dintre tinerii participanți. Ei pot să vadă, să perceapă și să simtă nu așa-zisul *adevăr trucat*, mușamalizat, ascuns sau inoculat de cei care doreau să ne controleze, ci *adevărul trăit*, cel pentru care cei care credeau în el s-au jertfit, au murit, n-au acceptat să le fie luat. Acești tineri merg să vadă și să cunoască oameni verticali, oameni adevărați, oameni care n-au făcut nici cel mai mic compromis atunci când a fost vorba de adevărul în care credeau, care nu s-au aplecat atunci când au știut că au dreptate, care nu au tăcut atunci când li s-a comandat, pentru că așa a vrut partidul, care au ținut mai mult la adevăr decât la propria viață. Acești tineri merg să cunoască și să întâlnească Oameni. Acești Oameni nu sunt morți, ei sunt mai vii ca oricând și până vor exista tineri care-i vizitează și care vor să-i imite vor rămâne vii. În aceste zile se întâlnesc Oameni și Tineri, prin urmare avem viitor! Țara aceasta are viitor. Le mulțumim și unora și altora.

Le dorim tinerilor un pelerinaj sfânt, profund, frumos, plin de roade spirituale, umane și formative, așa cum bunul Dumnezeu îl dorește pentru ei.

Domnul nostru Isus Hristos și Maica Preacurată să-i însoțească în calea pe care-au pornit.

Pr. Prot. Nicolae BODEA

ASCULTĂ !!!

RADIO MARIA

O rază de lumină pentru sufletul tău!

Baia Mare 95,4 FM

Oradea 102,2 FM

Zalău 92,5 FM

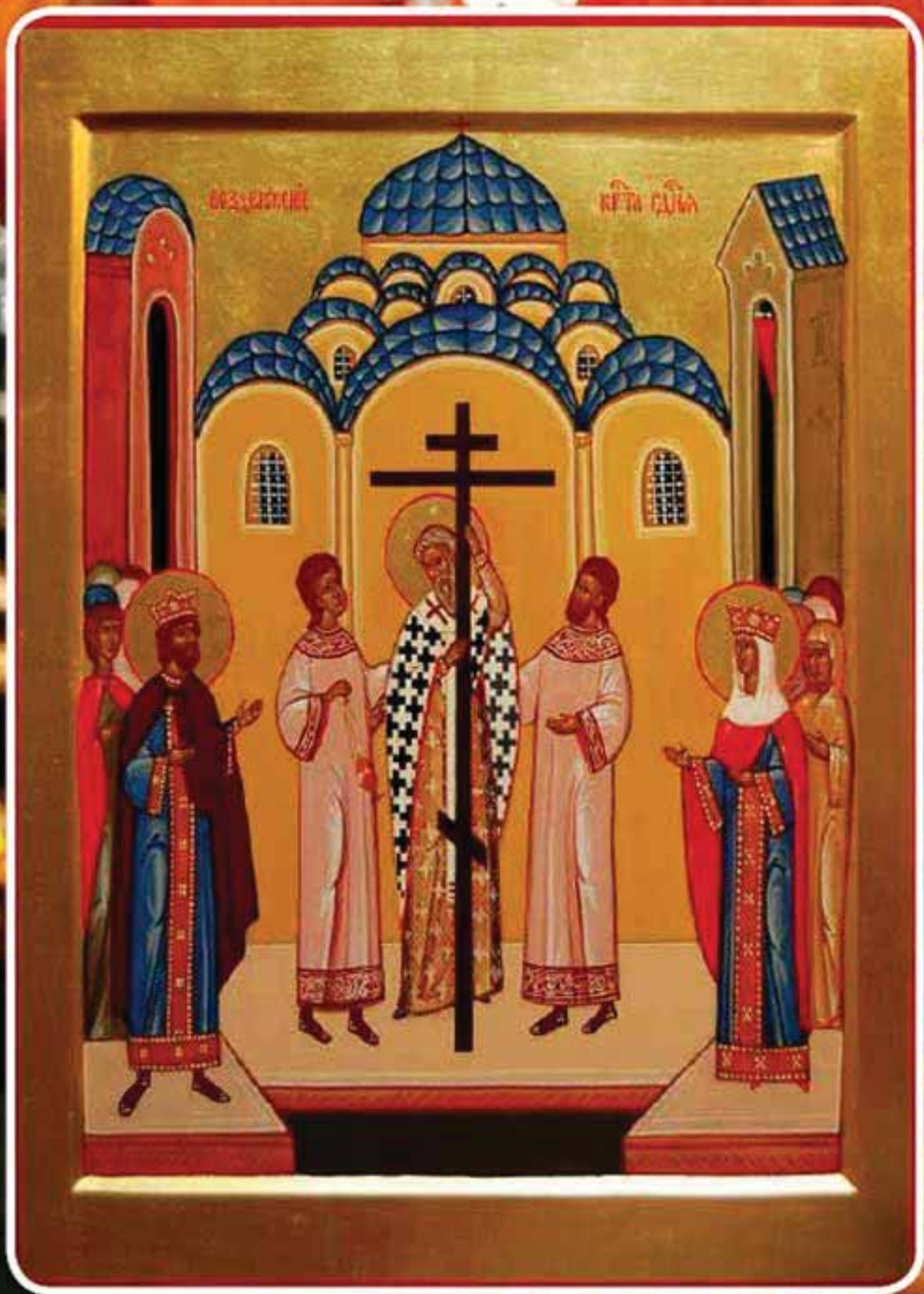
Blaj 94,4 FM

SATELIT - DIGI - CABLU TV

www.radiomaria.ro

Exonerare de răspundere

Responsabilitatea pentru opiniile și calitatea materialelor publicate revine în întregime autorilor.

„Înălțarea Sfintei Cruci”